

Arkivyskupos Stepinac Laisvas, Su Sąlygomis

BELGRAD, Jugoslavija. — Romos katalikų arkivyskupas Aloysius Stepinac, 58 metų, buvo išlaisvintas su sąlygomis. Ivan Krajcic, Kroatijos respublikos vidaus ministeris, pranešė apie arkivyskupo išlaisvinimą iš kalėjimo. Arkivyskupas turi gyventi Krasike, savo gimtynėje, netoli Zagreb. Jau įsiai tenais ir atvyko.

Tokis sąlyginis išlaisvinimas, reiškia kad įsiai negalės atlikti savo pareigas kaip Zagrebo vyskupas ir Romos Katalikų bažnyčios primatas. Įsiai galės gyventi vien tik Krasike, iš kur negalės išvykti be leidimo. Vyriausybė pranešdama apie jo grįžimą į namus, vadino jį "buvusiu arkivyskupu". Visos civilinės teisės atimtos ir negalės užimti jokią vietą viešai ar privatiškai. Per vienuolika metų arkivyskupas dar bus po vyriausybės priežiūra. Vatikanas ir Belgrado vyriausybė susiginčijo dėl tokios sąlyginės laisvės. Vatikanas laikosi, kad nė jokia civiliška galia negali prašalinti prelatą nuo savo pareigų ir reikalauja, kad arkivyskupui Stepinac būtų grąžinta visos teisės. Vatikanas mano, kad nors arkivyskupui bus patogiau savo gimtynėje, bet įsiai nekaltas neteisingai apkaltintas, dar vis po bausme.

Prancūzija Gaus \$600 Mil. Pagalbos

Iki ateinančių metų birželio mėnesio galo Prancūzija gaus iš Amerikos 600 milijonų dolerių pagalbos jos ukiui palaikyti. Pagalba bus duodama įvairiais pavidalais, ir pinigais, ir prekėmis, ir užsakymais prancūzų pramonei.

Prancūzijai pagalba buvo pažadėta todėl, kad dėl ginklavimosi naštos jos ekonominė padėtis labai pasunkėjo ir tik su Amerikos pagalba prancūzai galės tęsti plačią ginklavimosi programą.

17,500 Amerikiečių Morokos Oro Bazese

TANGIER. — Naujai statomose Amerikos karinėse bazėse Prancūzų Marokoj yra 6,000 yankių karių ir 8,000 civilių statybos technikų su šeimomis. Be to, numatyta dar 3,500 kareivių iguloms sustiprinti.

Tuo būdu šioj šiaurinės Afrikos dalį netrukus bus 17,500 amerikiečių.

Detroito 100,000 Bedarbių

Detroito didmiestyje didėja nedarbas. Jis didėja dėlto, kad civilė gamyba mažinama ir dirbtuvės dar nevisai įsitraukė į karo gamybą, o metams baigiantis didėja ir dėl naujų automobilių modelio įvedimo, dėl ko dirbtuvės turi daryti kai kurių pakeitimų.

Nr. 49-tas

WORCESTER, MASS., Grudžio (Dec.) 8, 1951

Vol. XXXX

VIRŠ 2,000 ŽMONIŲ ŽUVO UGNIAKALNIO ISSIVERŽIME

SAN FRANCISCO, ABC radio korespondentas Raymond Spencer iš Manilos pranešė, kad virš 2,000 žmonių buvo gyvi palaidoti Hibok - Hibok ugniakalnio išsiveržime, Camiguim saloje, Pilipinų salose. Apie 10,000 žmonių gyvena netoli ugniakalnio ir randasi pavojuje. Per 10 mylių aplink ugniakalnį išgelbėjimo darbas apsunkintas nuo karščio, dūmų ir garų. Vienok, miršančių ir dingusių ieškojimas tęsiamas nepaisant visų pavojų.

Sakoma, kad kas keturi iš penkių gyventojų žuvo šioje saloje laike staiga išsiveržimo. Kaimo gyventojai buvo anksti ryte pažadinti nepaprastu lyg atomišku sprogamu. Iš kalno išsiveržė verdantis dūmų debesys, tris mylias į viršų, paskui karšti pelenai ir raudoni lavos šmotai lyjo ant gyventojų. Grupė vaikų tada ėjo į mokyklą ir buvo gyvi praryti. Sekančią dieną buvo kitas panašus išsiveržimas. Visa apylinkė pajudavusi nuo pelenų ir lavos.

LAUKIA KOMUNISTŲ ATSAKŲ KARO BELAISVIŲ PAKEITIMO KLAUSYME

PANMUNJOM, Korėja. — Sąjungininkai laukia komunistų paliaubų atstovų atsakymą į savo pasiūlymą, kad pradėt tuojau pasitarimus kas link pasikeitimo kariniais belaisviais. Sąjungininkai pasiūlė, kad komitetas būtų paskirtas pradėti tartis apie paliaubų konferencijos programos ketvirtą punktą — kalinių klausymą — kol kitas komitetas toliau testų pasitarimus dėl paliaubų sąlygų įvykdymo.

Šios savaitės pradžioj komunistai reikalavo, kad Suvienytos Valstijos sustabdytų savo kareivių grąžinimą.

— Kinijos Raudonasis Kryžius atmetė Amerikos Raudonojo Kryžiaus prašymą persiųsti karo belaisviams maisto ir drabužių siuntinius.

mo programą laike paliaubų. Komunistai pasiūlė, kad amerikoniai kareiviai Korėjoj vyktų į Japoniją pasilsėti.

Trys Buvo Nubausti Už Nuodingą Alkoholių

BOSTON, Mass. — Trys vyrai, kurie buvo rasti kalti už pardavinėjimą nuodingo alkoholio, nuo ko mirė trys žmonės, Revere ir Woburn, buvo nubausti teisėjo Frank D. Crowley, Chelsea Distrikto Teisme. Jie yra sekantieji: Leonardo Tuzzolino 65 metų, gavo 12½ metų pataisos name; John Palladino, 52 metų, nuteistas 7½ metų; Marco Minichino, 73 metų, 4½ metų. Visi uždėjo užstatus ir perdavė savo bylas Aukštesniajam teismui.

Kviečia Vokietijos Valdžių Atstovus Pasitarti Į JTO

PARYŽIUS. — Sovietų Sąjungai ir jos satelitams priešinant, JT specialus politinis komitetas nutarė pakviesti abiejų Vokietijos zonų (Rytų ir Vakarų) atstovus į Jungtines Tautas aptarti visuotinio balsavimo galimybes.

Tai būtų pirmas atsitikimas, kada Vokietijos atstovai dalyvautų JTO pasitarimuose.

Sovietų atstovas Malik įrodinėjo, kad Vokietijos rinkimų ar suvienijimo klausimas neįeina į Jungtinių Tautų uždavinius ir dėlto jis yra prieš Vokietijos atstovų kvietimą.

Maliko pareiškimas rodo, kad JT politinis komitetas negali tikėtis pasirodant atstovams iš Rytų Vokietijos, kuri negali jokio žmogio daryti, negavusi Maskvos sutikimo.

Vakarų Vokietijos vyriausybė paaiškino, kad ji jau turinti net delegaciją šiam reikalui sudariusi, ir tik laukianti JT kvietimo.

Pasiūlymą įnešė Pakistano atstovas. Po to kalbėję Anglijos, Prancūzijos ir Amerikos atstovai pritarė šiam kvietimui.

Suv. Valstijos Reikalauja Kad Vengrija Išlaisvintų Lakunus

BUDAPEST. — Suvienytos Valstijos reikalavo, kad keturi amerikoniai lakūnai priversti nusikrist žemyn sovietų vakarinėje Vengrijoje, lapkričio 19, būtų tuojau išlaisvinti. Taipgi Amerika reikalavo kad jų lėktuvai būtų gražintasi. Amerikos atstovas George Abbott įteikė Vengrijos užsienio ministeriui Karoly Kiss formaliską notą tuo reikalu.

— Sovietų atstovas Višinskis 4 didžiųjų nusiginklavimo konferencijoj iš naujo pareikalavo uždrausti atominių bombų vartojimą bei jų gaminimą o po to svarstyti kitus nusiginklavimo klausimus.

— Lenkijos vyriausybė suėmė 40 katalikų dvasiškių, kuriems ruošiamas teismas dėl tariamo šnipinėjimo ir bendradarbiavimo su Vakarais, pranešė Vatikano šaltiniai.

Pažinkim Ameriką Ir Jos Materialinę Kultura, Amerikiečių Būdą Ir Humaniskumą

ŽMONĖS sako: "Nėra blogo kuriame nebūtų kas gero". Taip galima pasisakyti apie Ameriką ir kitus kraštus. Amerikoje matome greta gražių pastatų šiukšlynus, greta tobulos pagrindinės demokratijos praktikoje netobulumus. Panašius gerumus ir blogumus matome kituose kraštuose. Amerika netobiliausias kraštas, bet ir nebiliausias. Rasime daugiau pasaulyje netobulumų negu Amerikoje, ypatingai, kulturingoje Europoje.

Anglosaksų ir lotynų Amerila europietiškos kultūros, bet neatrodo europietiška. Amerikos žmonių būdas (character) kitokis negu europiečių nepaisant to, kad daugumoje Amerikos gyventojai europietiškos kilmės ir kultūros. Amerika sukūrė savotišką amerikonišką kultūrą. Amerika "verdantis katilas", jos žmonės tautybe, tikybe ir būdo savybėmis mišinys tarpstantis Amerikos materialinėje kultūroje ir demokratinėje santvarkoje — Valstybėje. Amerikoje europiečių kultūrinė įtaka labai ryški, randame žmonių grubių ir švelnių, humaniškų ir nehumaniškų.

Tuli europiečiai teigia, kad amerikiečiai nehumaniški, nė sielos ir širdies žmonės. Tai netiesa, taip sako Amerikos žmonių nepažinstanti. Amerikos žmonės ryškiai įrodė pasauliui savo humaniskumą, tuo labiau europiečiams ir aziatams. Europiečių ir kai kurių mūsų tautiečių kritiški pasisakymai nelogiški, su tikrove nesuderinami. Kai kurie iš jų teigia, kad Amerikos kapitalizmas ir Rusijos komunizmas išnaudoja žmones vienodai ir nužmogina juos, padaro robotais. Tai neteisybė. Amerikos kapitalizmas politiniu, socialiniu ir teisiniu — žmogaus laisvės ir teisės atžvilgiu demokratiškas ir humaniškas. Rusijos komunizmas autokratiškas, brutalus ir nehumaniškas; amerikoniškas kapitalizmas ribotas. Rusiškasis komunizmas beribis ir saivalus, neigiantis žmogaus teisę ir laisvę, darbininką prievartauja. Amerikoje darbininkas neprievartaujamas. Jei amerikietis eina kartu su mašina gamybos darbe fabrike ir ukėje, tai nereiškia, jog jis robotas! Ne mašina jo darbo įrankis teikiantis didesnę naštą ir darbininkui naudą. Komunizmo santvarkoje darbininkija neturi teisių ir gauna iš gamybos tiek kiek komisaras nustato, Amerikoje darbininkai individualiai ir kolektyviai sudaro sutartis su darbdaviais ir gauna jiems priklausomą dalį iš gamybos.

(Tąsa ant penkto pusl.—MŪSŲ DIENŲ ĮVYKIAI)

JT Desantas 130 Mylių Nuo Komunistų Linijų

— SEOUL, Korėja. — Britų ir Amerikos jūrų pėstininkai buvo išsikėlę Tanchon uostą, esantį Japonų jūros Korėjos pakrasty, 130 mylių į šiaurę nuo dabartinio fronto.

Dengiami stiprios karo

laivų artilerijos, pėstininkai lengvai prasilaužė pro komunistų sargybų užtvaras. Susprogdinus susiekiimo ryšius tarp Korėjos ir Sovietų Sibiro, sąjungininkų desantas po to pasitraukė, neprarasdamas nė vieno kareivio (du anglai buvo sužeisti).

ATIDARYTA KAS VAKARAS IKI 8 VAL. VAKARE
3 BUDŲ PASIREMIMUI - PASISIPIMUI
SUTAUPYKITE \$20.

PAPRASTAI \$59.95

KEDE baigta nepaprasta "Pantex" Plastikos medžiaga. Labai didelė, plati ir patogė. Plastikos medžiaga galima nuvalyti — atlaiko dėmes, degimą ir nenusilupa. Spalvas galima pasirinkti.

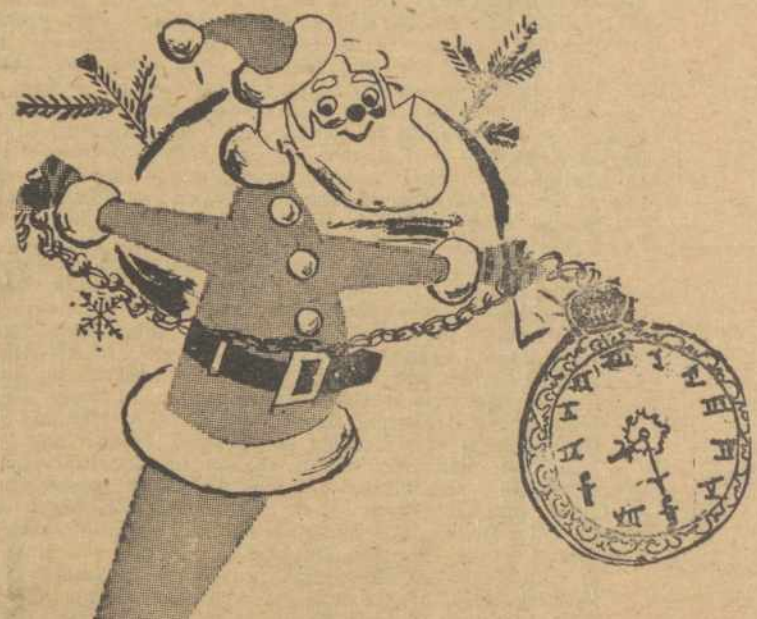
\$39.95

SUOLUKAS \$9.95

Pirkite Pagal LEWIS 30 Dienų ar Budžieto Planą

KEDE — PASISUPTI PRIGULTI PASIREMTI

LEWIS
302 Millbury Street Phone 7-3878
RANKANDŲ KRAUTUVĖ
WILLIAM P. MAHONEY, manager

filene's Worcester
KALĖDŲ KRAUTUVĖS VALANDOS:

Vakarais Atidaryta	Pirmadieniais
9 val. ryto iki 9 val. vak.	Trečdieniais
	Penktadieniais
Atidaryta	Antradieniais
9 val. ryto iki 6 val. vak.	Ketvirtadieniais
	šeštadieniais

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

BROCKTON, MASS.

Apie 18 mylių į pietus nuo Bostono, kaip ir šio miesto priemiestis, yra Brockton, Mass., pasaulinis avalynės pramonės centras. Nors kelios dirbtuvės persikėlė į kitus miestus, bet į Brocktoną atsikėlė siuvelyklų ir kitokių dirbtuvių.

Lietuviai susimetę į Brocktono priemiestį Montello, kuriame yra didelė lietuvių parapija, 5 draugijos turi po nuosavą savo salę. Lietuvių biznierių yra įvairių, o miestui lietuvių vardas puikiai žinomas. Kiekvienais metais čia rudens laiku vyksta žemės ūkio parodos, kurioms yra pastatyta Lietuviška bakūžė ir kiekvienais metais joje vyksta lietuviškos parodos. Bakūžė yra pirmasis namas, tik į parodą įeinant, tad per ją eina visi parodos lankytojai.

Kolonija piknikams turi taip pat du parkus.

Parapijos klebonu yra kun. Strakauskas, o Vienuolyno kapeliu buv. klebonas kun. Švagzdys. Naujai atvykusiųjų lietuvių čia yra apie 400, kurie gražiai įsikuria ir jungiasi su senaisiais lietuviams bendriams lietuviškos darbams. Jiems daug gelbsti daugelio draugijų veikėjai: Jurgeliūnai, Zenkevičiai, Čiurbulėnai ir kiti.

Didiesiems tautos darbams atlikti yra Brocktono Lietuvių Draugijų Taryba, kuri gelbsti ALTVI, BALFUI ir kitoms reikalams. Čia veikia ir buvę DP, drauge su senaisiais lietuviams.

Kolonija įsipareigojo praves-ti didžiulį vajų BALFUI, pagelbėti dar Europoje likusiems lietuviams nuo bado apsiginti.

Tik iš Vokietijos grįžęs sveičiausi pas A. Peldžį jo gimnaitis Makauskė buvęs LRK

reikalų vedėjas Reutlingen, Vokietijoje.

Lapkričio 23 d. paminėta Lietuvos kariuomenės šventė. Kalbėjo Darbininko redaktorius Sužiedėlis ir BALF atstovas Jonas Valaitis. Dainavo iš Bostono atvykusi p. Barmienė. Programą vedė Petras Viščinis.

Minėdami reikšmingą sukaktį, prisiminė ir likusiuosius Vokietijoje lietuvius, jiems surinkdami aukų — \$200.00 Aukojo: Viščiniai \$13.00, V. Jakimavičius, Bronislava ir Almontas Meiziai, Juozas Sisas po \$10.00. Apolonija Keturakienė \$6.00. Po \$5.00: — Kun. Simonas Saulinas, Ant. Jankūnas, Petras Kupris, Klem, ir Albina Čirbulėnai, Juozas ir Albina Baškauskai, Mažeikienė, Tamas ir Filomena Vasiliauskai, Zuzana ir Juozas Kučiniai, Jonas Varanckas, Antanas Keršulis, Ant. Sakalauskas ir Gafensė.

Po \$8.00: — Vincas Zinkevičius, Po \$3.00: — Vaičiūnas.

Po \$2.00: — V. Grybauskas, C. Bačiulis, Vyt. Zinkevičius, A. Banišauskas, B. Gedgaudas, V. Endriūnas, A. Barulis, J. Plausinaitis, A. Gedutis, S. Grušas, S. Eldavičius, Bronė ir Julijonas Spokevičiai, Lioginas Rudokas, Mantauskas, Dekavonytė, Menkus, Strudza, S. Gedutis, Mečys Tubis.

Po \$1.25: — Eitavičiai.

Po \$1.00: — Rožė Samauskienė, Emilija Lileikaitė, Barbara Kitė, Vl. Cijūnelis, Jonas Kilkus, Adomas Jurgutis, K. Keblinkienė, M. Boyden, A. Meredus, J. Čingys, Mažeika, Bačiulis, St. Gutauskas, Sofija Gutauskas, Ad. Jarmalavičius, Salomeja Vaitkienė, Sofija Alinskienė, G. Sidlauskas, F. Šmitas, Fel. Voveris, Keršulis, L. Davičius, Orentas, D. Meizys,

GERBIAMIEJI SLA NARIAI:

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kaip ir kiekviena gyva, norinti augti ir plėstis organizacija, reikalinga reformų. Visos naudingos mūsų organizacijos reformos, kaip žinote, turi būti svarstomos kuopų susirinkimuose ir vėliau formaliai pasiūlytos Seimui priimti.

Šiuo metu aš siūlyčiau apsvaistinti ir vėliau pasiūlyti Seimui tokius sumanymus:

1. Įsteigti Prieglaudos Namus, kurių fondą sudarytų pasiturintieji ir tie SLA nariai, kurie turi apdraudas.

2. Už apdraudai įneštus pinigus SLA nariams mokėti dividendus.

3. Paruošti ir praveisti vajų, kuris dabartinį SLA narių skaičių padidintų bent iki 25,000.

4. Geresnei narių informacijai, Tėvynę leisti tris kartus per savaitę, o jos turiniui pagerinti — padidinti redaktorių štabą, pakviečiant naujų asmenų.

5. Priimti nutarimą, kad Pildomosios SLA Tarybos nariai tegalėtų kandidatuoti tik du arba tris terminus, bet ne daugiau, kaip tai buvo ligi šiolei. Tai pagyvintų SLA veiklą.

Kiek galint sumažinti administracines išlaidas, kurias dabar sudaro, pavyzdžiui, įvairūs

Julius Baronas, Sužiedėlienė, Mereckytė, Braška, Stankevičius, Adomas Biekša.

Po \$2.00: J. Laurinaičiai ir Orentas.

BALF Vajus vyksta visoje Amerikoje. Kiekvienas lietuvis neturi laukti raginimo, teaukoma pats. Kiekviena draugija — tesijaučia, kad ji yra prašoma aukos BALFUI, lietuviams likusiems Europoje šelpti.

JUOZAS GINKUS

kelionpinigiai, viešbučių apmokėjimas, dienpinigiai ir kt.

Būdamas daugiau kaip 40 metų SLA nariu, kaip ir Jūs visi, rūpinasi ir dabar rūpinasi tos organizacijos gerove. Aš esu įsitikinęs, kad artį Centro gyvenantįs išdinininkas Susivienijimui Lietuvių Amerikoje galėtų padaryti daug gero. Jis sutauptytų Centrai dideles sumas, kurias dabar tenka išmokėti vien tik išdinininko kelionei, viešbučiams, dienpinigiams ir kt.

Jis, gyvendamas čia pat, žymiai pagreitintų ir SLA narių įvairius išmokėjimus (pavyzdžiui, pomirtines, ligos apdraudas ir kt.), kurių dabar tenka neįprastai ilgai laukti.

Sutikdamas kandidatuoti į SLA išdinininkus, aš ypač šiuos reikalus turėjau galvoje. Todėl, balsuodami už mane, Jūs balsuojate už SLA, o tuo pačiu ir už savo gerovę.

Reiškiu brolišką pagarbą, **JUOZAS GINKUS,** SLA 38 kuopos narys, Kandidatas SLA Išdinininko vietai.

BROOKLYN, N. Y.

Didžiojo New Yorko jungtinėmis jėgomis surinktos per spalio mėn. vajų lėšos, buvo peruotos BALFUI, kad sušelpytų Vokietijoje pasilikusius lietuvius ligonius, senelius ir našlaičius.

Įteikime dalyvavo BALF pirmininkas kan. J. B. Končius, Vajaus Komiteto pirmininkas adv. Pranas Alexis ir vajaus išdinininkas Vaclovas Alksninis.

Pranas Alexis, perduodamui, tarp kitko, pasakė:

—Man tikrai malonu įteikti šią New Yorko lietuvių auką kurią prašau pasiųsti į Vokietiją ir paskirstyti materialinės pagalbos labiausiai reikalingiausiems mūsų tautiečiams.

Dirbome labai suglaustomis rankomis, ir todėl ši suma yra visų New Yorko lietuvių širdies auka. Vajaus komitetas, BALF personalas, lietuviškos organizacijos ir pavieniai asmenys, tiek lietuviai tremtiniai, tiek senieji amerikiečiai, padėjo daug pastangų ir darbo.

Tat ši auka tegul bus ne tik visų mūsų organizuotos veiklos simbolis, bet ir organizuota efektinga parama mūsų tautiečiams užjūryje.

V. Alksninis, kuris yra ir New Yorko Lietuvių Tremtinių Draugijos vicepirmininkas, pridėjo, kad ypač vajaus metu pasireiškė glaudus senųjų ir naujųjų Amerikos lietuvių bendradarbiavimas.

— Tenai, kur yra gyvas mūsų kraujo brolių gelbėjimo reikalas, reikia pamiršti visus vietinio pobūdžio smulkus nesupratus. Šitai newyorkiečiai spalio mėnesį parodė.

Čia jis priminė koncertą, kuriame, nežiūrint blogo oro, gausiai susirinko tiek senieji, tiek ateiviai. Koncerto programos leidinyje skelbėsi ir vieni ir antri. Ir pagaliau aukų rinkėjų eilėse dalyvavo ir vieni ir kiti.

— Jei senoji ateivė Ona Baniulienė Banning surinko net \$101.70, tai ir tremtinis Kęstutis Jesaitis ne daug nuo jos teatsiliko surinkdamas \$101.00. O komitete, kuriam pirmininkavo Kan. J. B. Koncius, priimdamas čekį, pareiškė, kad

WESTFIELD, MASS.

Iš Westfielde gyvenančių lietuvių tremtinių visuotino susirinkimo.

Susirinkimas įvyko lapkričio mėn. 18 d. šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Šiame susirinkime buvo aptarti įvairūs tremtinių reikalai, ateities veikimas bei išrinkta sekantiems metams nauja valdyba. Būtent: Pranas Kirmonas, Kazimieras Ramonas ir Adolfas Maslauskas; kandidatais liko — Mykolas Cibas ir Jonas Dapkus. Į Revizijos komisija išrinkti: Eufemija Cibienė, Regina Petravičiūtė ir Pranas Dapkus; kandidatas Jonas Šimauskis.

Buvusi Valdyba savo metiniame atskaitos pranešime, priminė sunkias tremties dienas pažymėdama, kad nei vienas iš išblaškytų po visą pasaulį tremtinių, apleidami gimtąjį kraštą, negalvojo taip ilgai pasilikti už Jo ribų. Tačiau, kad likimas taip lėmė, ragino išlikti vieningiems ir organizuotiems, kad nepalūžus sunkiame tremties kelyje. Nesvarbu, kad savo veikla neprilygstama didžiosioms lietuvių kolonijoms, svarbu, kad bus atlikta kiek sąlygos leidžia ir tinkamu laiku tėvynė bus prisiminta.

Toliau, susirinkusieji buvo supažindinti su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės nuostatais ir gautais aplinraščiais. Be to, skyriaus įsteigimo metinių proga (gruodžio 17 d.) nutarta pasiųsti \$10. — auka lietuvių gimnazijai Diepholze, Vokietijoje.

Pabaigoje A. Maslauskas painformavo apie Antibolševikinio Tautų Bloko Lietuvių Delegatūros veiklą. Jos veiklai paremti čia pat paaukojo: Jonas Dapkus ir Pranas Dapkus po 5 dolerių, Marija Ramonienė, Jonas Šimanskis ir A. Maslauskas po vieną dolerį — viso \$13.00 **Jab.K.**

dar prieš Kalėdas ši auka maisto siuntinių ir kitų gėrybių pavidale pasieks mūsų nelaiminguosius Vokietijoje, kad šios metinės šventės jiems primintų, jog už Atlanto gyvena jų broliai, kurie jų varge neapleis.

— Aš tikrai džiaugiuosi, kad New Yorko lietuviai taip gražiai pasirodo, — tęsė jis toliau, ir jau antri metai pagreičiui spalio mėnesį tokius vajus surengia. Ir pernai jūsiškė auka buvo beveik tokia pat didumo. Tai labai džiugu, kad dirbate nekiek nesumažėjusiu entuziazmu. Dėkoju jums ir linkiu toliau tęsti tą taip svarbų artimo pagalbos darbą.

Baigdamas, BALF pirmininkas pareiškė pageidavimą, kad ir kitos Amerikos lietuvių kolonijos pasirūpintų rudens mėnesiais tokius vajus praveisti. Vajaus metu New Yorke šįmet surinkta \$9,407.12.

MARIJOS NEKALTAS PRASIDĖJIMAS

Dievo begalinis gerumas ir dieviškoji Jo išmintis, Sutverdamas pasaulyje žmogų kiekvieną, paskiria jam žemėje tikslą ir luomą, kurių pasekmingam atsiekimui, Suteikia gausiai savo malonių ir priemonių tam.

Garbingiausi pasaulyje asmenybė, Kristų Iškyrus, Yra jo brangi motinėle Marija, kurią pats Sutverėjas išsirinko sau iš daugelio milijonų pačių skaisčiausių. Šios žemės Adomo dukterų ir jai paskyrė tikslą tobuliausi. Ją išaugtino net virš angelų ne dėl to, kad ji būtų buvusi Gražiausi, turtingiausi, ar išmintingiausi iš viso pasaulio. Tarpo mergalių, ją išsirinko sau iš šios žemės nekaltybės dukru, Kaip šventenybės sostą ir beveik savo vienatiniam Sūnui.

Dievo paties jau pirmiesiems žmonėms dar rojėje pažadėta, Simtmečiais pranašų pranašauta, patrijarkų aiškiai nusakyta, "Antroji Jėva", Sūnus kurios atpirks šį nuodėmingą pasaulį iš šėtono vergijos, Marijos prakliniame asmenyje tikrai išsipildė.

Kaip žmonių apvertinime puolime dalyvavo sykiu Trys garsūs asmenys: Adomas, Jėva ir šėtonas - žaltys. Taip ir jos garbingame atpirkime lrgi trys šventos asmenybės: Kristus - Atpirkėjas, Marija ir arkangelas Gabriėlius - pasiuntinys.

Pats Dievas suteikė Marijai tą ypatingą išimtį ir malonę, Kad nuo pat prasidėjimo josios gyvybės, jina! tapo apsaugota Nuo pirmąpradės nuodėmės ir jos pražūtingų pasekmių, Kurioje užgimsta pasaulyje kiekvienas, be skirtumo žmogus.

Kadangi Išganytojas, tikrasis Dievo Sūnus, prasidėjo ir užgimė Šiame pasaulyje ne iš valios vyro, bet tik iš Šv. Dvasios galybės. Tat šventai priderėjo, kad ir Jo motinėle būtų ne paprasta moteriškė, Bet skaisči, NEKALTA PANELĖ savo kūnu ir siela ypatingai šventa, tobula.

Kaip pats Dievas Tėvas, lygiu būdu ir Jojo Sūnus - Kristus, Yra begaliniai šventas, tobulas, prieš kurių tobulybės. Net angelų šventumas nublunka, tat savalmė reikėjo, Kad ir Jo motina būtų šventenybės indu, įvairių dorybių kupina.

Išganytojo iškilnėjimas ir užgimimas įvyko viršgamtiniai, Be jokios kancios ir skausmų, ne taip kaip kiekvieno iš mūsų: Jis užgimė visai nepažeidamas savo Motinos skaisčios nekaltybės, Lig saulės spindulys pereinamas per stiklą, nesudaudamas jai esybės. — Marija YRA, BUVO ir BUS amžinai šime žmūnijos pasaulyje VIENINTELĖ MOTERIŠKĖ, kurios kukliai prakliniame asmenyje Nuostabiai harmoningai sutapo šios dvi skaisčios dorybės: Dievo Sūnaus palaiminta Motinystė ir amžinai nevystanti mergystė.

Tat dėl Sutverėjo specialiai suteiktos jai šios privilegijos - išskirties, Jina! per amžius tapo karūnuota ir daugel kitų dviem tituluais, Tarsi žemišgiuais brangiais ir kilniais: "PANU" ir "ANGELŲ KARALIENE", Tačiau kurių nekaltybės dorybė, perviršina sudėtas šių abiejų.

Kad Marija tapo nekaltai pradėta, nors ir Dievo Sūnaus Motina, Betgi amžinai skaisči, nekaltai Panelė, šiai tikėjimo tiesai Nuo pirmųjų krikščionijos amžių buvo aiškiai tikėta, Visuotinos Bažnyčios viešai skelbta ir tikinčiųjų išpažinta.

Visatos Tverėjo skaisčiosios Dukters didesniai pagerbimui, Šv. Tėvas popiežius Pijus IX savo garsiuoju, iškilmingu dekretu "Ineffabilis Deus" 1854 m., gruodžio 8 d. pasauliui viešai pareiškė: "Vardan Kristaus nuopelnų žmonijai — Marija yra Nekaltai Pradėta". Ši iškilmingai pareiškta tikėjimo dogma begalinio džiaugsmu Perpildė tikinčiųjų pasaulį visur, tačiau visoms abejonėms Pilnai išsklaidyti, pati Marija, Liurde labai iškilmingai Savo šventų lūpų žodžiais patvirtino tą patį žmonių ainiams.

Ir taip, 1858 m. kovo 25 d., baltais, kaip sniegas, rūbais Pasipuošus, mėlynu kaspinu perjuosta, kurios galvą dabino Dvylikos žvaigždžių vainikas, baltų perlų rožančių rankose. Prancūjoj, Liurde oloj šv. Bernadėtai aiškiai pasakė: "Aš Esu Nekaltai Pradėta". O! kad tik pasaulio krikščionys tikėtų tai dogmai giliai ir šventai, Tuomet Marijos, šv. Seimynėlės pavyzdys mumyse apsigyventų tikrai: Tėvai ir vyrai — įgytų šv. Juozapo pamaldumą, blaivumą, rūpestį savo šeima Motinos ir moterys — padorumą madose, skaisstumą, Marijos motinystės garbingą pareigą.

Bernaičiai — pagerbtų tikrai savo skaistybe ir sektų Jėzaus jaunikiško kulkumu, Mergaitės — pamiltų labai brangia nekaltyste ir garbinga rūtų vainika, Visas jaunimas — sektų Kristaus ir Marijos jaunystės prakliniais idealiais, Vaikučiai — tėveliams paklusnumą ir Dangaus Kūdikielio nuolankumą.

Dvasiškičia — nuosirdžiai persilmtų Išganytojo neturtu Meile savytarpine Uolesnių sielų ganymu ir bendrai gyvenime Evangelijos mokslo šviesa, O visos šeimos ir tautos — įkūnytų Dievo ir artimo meilę darbuose.

Ypač patrinkliai prakliniū Betliejaus palaimintos seimynėlės dvasia. Tat šios tikrai iškilmingos ir brangios krikščionijai šventės proga, Būk širdingai pasveikinta Dangaus ir žemės karalienė Marija: Tešlovina Tavo brangų asmenį danguje šventieji ir visi angelai, Ir tegarbina Tave nuosirdžiausiai žemėje visi žmonių Vaikai! ! !

PADANGĖS ARAS. —

ATHOL, MASS.

Ponia Ona (Glebauskaitė) Hart gyvenanti Cottage gatvėj, susižeidė savo ranką Cass dirbtuvėj. Ligoninėj apžiūrėjus, rado kad kaulas nesutriuškytas, tik ranka labai sužeista.

Antanina Šatienė, Fern gatvės, randasi Farren Memorial Hosp., Montague City, ir sveiksta po sunkios operacijos. **Kor.**

PHILADELPHIA, PA.

Šeštadienio vakare, gruodžio pirmą dieną, vadovaujant Andriui Bulkūnui, švento Kazimiero parapijos svetainėje, įvyko Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Dieną prieš tą, šv. Andriejaus bažnyčioj, tam tikslui įvyko gedulingos pamaldos už žuvusius kovose karius už Lietuvos laisvę. Ne tik bažnyčioj, bet ir svetainėje, panelė Juzė Augaitytė puošė tą minėjimą savo žavėjančiu balsu. **K. V.**

SKAITYKITE

IR PLATINKITE

"AMERIKOS LIETUVI"

GERIAUSIA KALĖDINĖ DOVANA!

"AMERIKOS LIETUVIS"

1952 METUI!

DUOKITE "AMER. LIETUVI" savo draugams ir giminėms kai KALĖDINĖ DOVANA! O "A.L." Redakcija duos jums DOVANĄ \$2.00 sumoje knygų! Prašome pasinaudoti visus "Amer. Liet." skaitytojus, taipgi, visus mūsų tautiečius — naujuosius "Amerikos Lietuvis" prenumeratorius. Kas užsisakys metui mūsų laikraštį ir prisius metinę mokestį sumoje \$3.00, tas gaus MŪSŲ DOVANĄ knygomis, arba, kas užrašys mūsų laikraštį savo draugui ar giminei gaus mūsų dovaną ir 1952 metų Kalendorių. Šis paliūlymas bus tikrai ligi 31 d. gruodžio 1951 metų.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: In U.S. \$3.00 In Foreign Countries \$4.00 Two Years Subscription \$5.00 Three Years Subscription \$6.00 One Half Year \$2.00 One Half Year \$2.00

Single Copies 10 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, šešias savaitines leidžiamas Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinis Prenumerata: S. V. \$3.00 Užsienioose - Kanadoje \$4.00 Dviem Metams \$5.00 Dviem Metams \$6.00 Pusei Metų \$2.00 Pusei Metų \$2.00

Prenumeratos pradžia skaiteli nuo užrašymo mėn. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 25, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

V. M. KLAUSUTIS

Mūsų Dienų Ivykiai

(Tąsa nuo pirmo puslapio)

KULTURA IR INTELEKTAS

Nesamoningai samprotauja europiečiai ir kai kurie mūsų tautiečiai sakdami, kad europiečiai kultūringesni už amerikiečius, nes jie moka kelėtą kalbą, o amerikiečiai vienos kalbos žmonės. Mes stebiamės jų tokiu pasisakymu. Kalbos mokėjimas nenustato žmogaus intelekto ir kultūrinio lygio. Žmogus mokantis kelėtą kalbą turi didesnę perspektyvą moksle ir darbe, pasaulio žmonių kultūrą pažinti. Tačiau to neužtenka nustatymui jo intelekto ir kultūros lygio. Reikia daugiau ko idant jis būtų gilus intelektualas, kultūringas, humaniškas žmogus.

Faktiniai europiečiai ir aziatai daugumoje vienos kalbos žmonės, darbininkija ir ukinkija, tikrai inteligentija — akademikai, valdininkai etc. sudaro elementą kelėtu kalbanti. Europa susideda iš daugelio tautų ir kalbų žmonių—Valstybių, kasdieniniai europiečių reikalai, sąlygos verčia juos mokytis svetimų kalbų. Amerikiečiai neturi tokių problemų. Amerika vienos kalbos kraštas. Tautai amerikiečiams nėra reikalo mokytis svetimų kalbų. O visgi daug rasime amerikiečių kalbančiųjų kelėtu kalbų—akademikus, pramonininkus ir valstybininkus, rasime ir liaudies žmonių svetimomis kalbomis kalbančiųjų.

Sąmoningas žmogus ir inteligentas kitaip samprotauja šiam klausime, sprendžia žmonių ir kraštų kultūrinę pažangą ne pagal bet kurio krašto žmonių kalbų mokėjimą, bet pagal krašto politinį, socialinį, ūkinį ir ekonominį gyvenimą ir kitas tobulybės, ypač meno kultūroje ir kuryboje ryškų pasireiškimą bei ekonominį gerbuvį žmonių, humaniškumą ir kitas žmonių kultūriškas savybes.

Jei sprestume žmonių kultūrinį lygį pagal kalbų mokėjimą, tai Europos mažosios tautos būtų kultūringiausios pasaulyje, nes mažųjų tautų žmonės daugiausia kalbų moka. Pavyzdžiui, lietuviai eliniai piliečiai sąlygų verčiami, tankiai būdami beraščiais ir mažaraščiais kalbėjo rusų, lenkų ir vokiečių kalbomis greta prigimtos lietuviškos kalbos, anais laikais kuomet savo spaudos ir valstybės neturėjo. O mes žinome, kad to laikotarpiu lietuviai negalėjo būti pavyzdžiu savo kultūra pasaulio tautoms. Dabar Lietuvoje yra žmonių kalbančių daugeliu kalbų, o visgi, kad ir pažengusi Lietuva kultūros keliu, tačiau nėra nukonkuravusi amerikiečių ar kitų kraštų žmonių. Tautai tokis samprotavimas nesuderinamas su realybe ir kultūrine pažanga.

KULTURA IR HUMANIŠKUMAS

Aš žinau, kad europiečiai inteligentai svetimomis kalbomis kalbantys nei kiek nekultūringesni už amerikiečius. Europa stovi aukščiau meno kultūroje — muzikoje ir literatūroje, europiečiai turėtų būti kultūringesni ir humaniškesni už amerikiečius. O visgi, vadinamieji "kultūringiausieji" Europos kraštai tapo didžiausiais barbarais, nehumaniškais ir anti-kultūriškais žmonėmis. Kas gali užginčyti, kad vokiečiai neturi pasiekę aukštos materialinės ir meninės kultūros, kas gali užginčyti, kad rusai ir lenkai bei kiti slavai Europoje neturi išvystę aukštojo lygio meninės kultūros? O šių tautų — kraštų pasireiškimas ryškiai įrodė barbarizmą, žmogaus nužmoginimą, kitų tautų žudymą, jų turty grobimą, politinės laisvės ir teisės neigimą. Britai ir prancūzai pasireiškė nemažiau už kitus europiečius imperializmo savybėmis. Europiečiai sugriovė savo šimtmečių kultūrinius pastatus, parodė savo nehumaniškumą ir nekultūringumą, stoką tolerancijos, blogą politinį ir žmoniškumo moralą neigiantį kitų žmonių teises ir laisvę. Visi sukrėtimai Europoj tai veiksmai daugelį kalbų mokančiųjų intelektualų, atseit, kultūringųjų europiečių. Ar gi tai ženklas kultūringumo, gilaus intelekto ir humanisto savybių? Ne, tai veiksmai barbariškųjų, ne sielos ir širdies bei blaivaus proto žmonių.

Amerikos vienos kalbos inteligentija nepasireiškė taip, amerikiečiai liaudies žmonės neseka paskui savo fanatiškus, pakvaišusius vadus kai avių būrys, nes amerikiečiai moka atskirti blogą nuo gero. Aišku, jų intelektualas — samprotavimas tobulesnis už europiečių. Amerikiečiai labdarūs, humaniški, nepasireiškia arogantais ir išdidžiais, retas atsitikimas matyti amerikiečių arogantišką, išdidų ir nesukalbamą. O Europoje rasime daug tokių. Etiškumo klausime rasime tokią padėtį.

Europoje tarpe daug kalbų mokančios inteligentijos sudarančios valdininkiją rasime netobulus, nekultūringus, savalius, nedarbingus ir savo pareigose netinkamus žmones. Aš esu matęs nemažai tokių Europoj ir Lietuvoj, biurokratai! Tinginiai ir garbės siekiantį žmonės. Piliėtis ir piliėtis turi jiems galvą lenkti, kepturę prieš juos nusiimti ir dar tankiai kišį į ranką įspausti! Tikrai tuomet jie patenkina piliečio prašymą, atlieka reikalą. Esu patyręs Lietuvoje, kad su Ministeriu galima susikalbėti ir reikalą atlikti, bet su valščiaus, pašto ir apskrities valdininkėliu bėda. Jis ne tikai įgorantiškas, bet išdidus ir savo pareigų nesugeba atlikti praktiškai, daro išimtį piliečiams, vieniems pataikauja, kitus nustumia į šalį. Ar tai gilaus intelekto, žmoniškumo—sielos ir širdies žmogaus pasireiškimas? Ne, priešingai, neišauklėto ir neišmokslyto žmogaus elgesis.

Jei mes pažįsime visapusiškai europiečius ir amerikiečius, pas visus rasime pliusius ir minusius. Žmonės sako: "Ten gera kur mūs nėra". Tafari nenuostabu, kad žmonės negali visi būti tobulais, kultūringais ir sąmoningais, sielos ir širdies žmonėmis, giliais intelektualais. Tokių visam sviete didelė dauguma.

PASKUTINĖS ŽINIOS IŠ PAVERGTOS TĖVYNĖS

Kaip Eina Agitacija "Už Taiką"

I Vakarų dergimą vėl stengiamasi įtraukti visus žmonės, ši kartą—vad. agitacija "už taiką". Partijos paakintas, LTSR Mokslų Akademijos "prezidentas" J. Matulis sukviėtė iniciatorių susirinkimą (jis išrinktas ir pastovaus komiteto "prezidentu", kuris nusprendė rugsėjo 8 d. susaukti Vilniuje "taikos šalininkų konferenciją". Komrašytojai pasiuntė į ją delegaciją iš Venclovos, Šimkaus, Tilvyčio, Mozūriūno, Korsako, Putino, Baltušio, Valsiūniūnės, V. Šulcaitės ir V. Grybo; Kauno komisijai vadovavo Veter. Akademijos rektorius I. J. Čigas, Vilniaus komisijai — prof. P. Slavėnas, Šiauliuose srities prof. sąjungų pirm. Ilčiukas ir kt. Pati konferencija posėdžiavo "Pobiedos" kino salėje suvažiavus buvo oficialiai paskelbta apie 400 asmenų. Ją atidarė Matulis, į prezidiumą buvo išrinkti Sniečkus, sekretoriai Trofimovas ir Niunka, jau min. pirm. pavaduotojo titulu įėjęs buv. ch. sėkf. K. Preikšas, Raguotis, K. Petrauskas, Bučas, Mažylis, Venclova, skulpt. P. Aleksandravičius ir kt. Pranešimą padarė Matulis. Iš atstovų pirmasis žodį tarė Tilvytis, kuris taip nušnekėjo: "Viso pasaulio padorių žmonių akys nukreiptos į Sov. Sąjungą, į mūsų gimtąją sostinę—Maskvą, į Kremlių, kur gyvena ir nuolatos taikos labui dirba didžiausias laisvės kovotojas Josif Visarionovič Stalin. Taikos jėgos nugalės nes jų pusėj tiesa nes su mumis — didysis Stalinas". Apskritai, tenka pasakyti, kad Tilvytis po to, kai buvo pakeltas į "stalininius laureatus", jau visada taip viešai ir neviešai "nušneka". Išimčių, kaip kad per 1-ją okupaciją, jau nebepasitaiko. Būdinga, jog kom. spauda pagarsino konferencijoj kalbas pasakius (ši kalbėjo lenkiškai) Vilniaus vid. m-los No. 5 XI klasės mokinę Ireną Gedvilą, taip pat "Kaišiadorių ir Vilkaviškio vyskupijų administratorių ir Kauno arkivyskupijos kanauninką J.

Stankevičių". Apie kan. Stankevičiaus kalbą, nors nieko iš jos necituodama, kaip patį faktą jau rugsėjo 11 d. No. 214 pažymėjo okupantų organas rusų k. "Sov. Litva", drauge jo pavardę įtraukdama į "Lietuvos Respublikos Taikos Apsaugos Komiteto Sąstatą". Tačiau jis jau nebeįrašo tarp LTSR delegatų "III-ją tarp-sąjunginę taikos šalininkų delegaciją". Tačiau ir iš to paskelbimo buvo aišku, jog Sovietai su juo vėl darys kokias nors kombinacijas, kaip kad buvo padarę anksčiau. Ilgai laukti neteko. Tuoj jo vardas vėl buvo panaudotas agitaciniams reikalams "Tasso" agentūros pažymint, kad tai yra "Kau no arkivyskupijos Kaišiadorių ir Vilkaviškio vyskupijų administratoriaus deklaracija", kuria jis pasisakė prieš Jungt. Tautų įsikimimą į Korėją, už 5 didžiųjų valstybių paką etc. Spalio 17 d. ir prancūzų kat. dienr. "La Croix" įsidėjo 1-me puslapyje žinutę apie "Bažnyčią už gel. uždangos", kur minimi toji kan. Stankevičiaus "deklaracija". "La Croix" nurodo, kad toji žinutė yra gauta per ofic. A. P. iš Paryžiaus ir yra pavadinta "Sovietinio kat. kanauninko deklaracija". Ta pačia proga "La Croix" pažymi, kad Vatikano žinynas jokia "Mgr. Stankevičiaus", kaip kad minima tame oficialiame pranešime, ir jokio minimųjų 3 vyskupijų "administratoriaus" nežino, drauge paaiškindamas, kad tokio termino nėra, o tėra tik "apaštalinis administratorius, paskirtas Apaštalu Sosto". "La Croix" žinutę baigia taip: jei Mgr. Stankevičius nėra "apaštalinis", tai jis nėra nė "administratorius" iš viso. Nebent čia būtų kalbama apie prasimanytąjį administratorių, kaip kad yra daroma kituose kraštuose už gel. uždangos. Šiuo atveju "Tassas" cituoja vaiduokilus, kurie greičiau gąsdina, bet ne įtikina. Bet ir tas pats noras operuoti kunigų vardais rodo, jog bolševikai tebeleiko Bažnyčią Lietuvoje dar įtakinga.

LAIMINGIAUSIAS KARALIUS PASAULY

GUSTI—ŠVEDIJOS KARALIUS, sulaukęs 68 metus karūnuojamas princu — ir žinomas, kaip vaikas. Pagaliau tapęs monarchu ir saugodamas švediją nuo karų jis turi lengviausią darbą. (S. E. POST 51)

ERNEST O. HAUSER

Vertė JON BAŠ.

SVEDAI stiprai plojo nusileidus uždangai po labai populiaraus vaizdelio. Stockholmo 1951 m. vodevilio (komedijos su dainomis ir šokiais), kuris buvo vaidinamas kimština pilnoje Muzikos rūmų salėje. Vaizdelis buvo pavadintas Mokykla Karaliams ir kai kurie iš aktorių vaidindami parodė nemažą kiekį jų blogų elgesio savybių, — Farouk'as gnaibė Julianai šlaunį, Haakon'as Frederik'as ir Leopoldas, kaip tuščiagalviai silpnai atsakinėjo į visus mokytojo uždėtus klausimus.

Tačiau priešingai Gusti. Gusti atvaizduotas trumpom kelnėm ir kaulo remų akiniais, arogantiškai išsišiepęs jis kvociamas iš monarchų konstitucijos parcių. Jis atsakinėjo į kiekvieną klausimą teisingai ir jo laikysena kuo pavyzdinčiausia, — tai buvo tikrai mokytojo pasididžiavimu. Žiūrovai nieko nematė blogo, kame aktorius vaidindamas Gusti pašiepė jų karalių. Tikrumoje gerasis karalius Gusti, savo rūmuose vos kletą blokų atstūmė, visai net nemėgino sustabdyti vaidinimo, demonstruojančio demokratinės dvasios nesima ištaisai vienoje pusėje.

Aišku, tikrumoj nėra gyvenime karaliams mokyklų. Vienas būdas, kuriuo valdovai gali pasiruošti savo pareigoms—kas šiuo metu nelabai praktikuojama—tai yra per kruopštų mokymąsi.

"Gusti", kurio pavardė yra Oscar Frederik Wilhelm Olaf Gustaf Adolf Bernadotte, modernių laikų požiūriu yra ilgiausiai mokinėsis. Kai 1950 m. spalio mėn. 29 d. jis pagaliau įžengė į 1200 metų senumo sostą, kaip karalius Gustaf VI Adolf'as, jis buvo karūnuotas princu keturiasdešimt dviem metams. Tikrumoj jis buvo pasiekęs tai, ką mirtingieji vadina pensijos amžiumi, — jis buvo netoli šešiosdešimt aštuonerių metų. Visai aišku, jog jis yra gavęs geriausią išmokslinimą iš visų šiuo metų pasauly esamų monarchų, švedai tai priskaito prie garbingo karaliaus gerųjų savybių.

Turistai su savo judomųjų paveikslų kameromis, pilnomis su spalvotomis filmomis, Švedijos sostinėj neranda pasisekimo. Karaliaus dvaras šioje Šiaurės klimato srityje niekada nepasirodė parodai. Karalius Gustaf Adolf'as, — kurį jūs dažnai galite pamatyti žingsniuojant gatve kasdieniniame kostiume ir paprasta skrybėle, — nėra iš pasakų knygos valdovas, panašiai,

kaip ir jo tėvas, neužmirštomas Gustaf V. Šis nesenai miręs karalius, su teniso rakete bei gražia šypse, na, jau vien tuo atkreipdavo turistų dėmesį. Tiek namuose Stockholme, tiek Rivieroje, jis buvo didžiausia europiečių įdomybe. Vienas karališkų anekdotų, gal būt iš paskutiniųjų, rodo jį besėdintį Paryžiaus naktiniame klube su troškimu būti "vėl aštuoniasdešimties metų amžiaus."

Devyniasdešimdviejų metų monarchas buvo taip pat vaikščiojanti istorijos pamoka. Žvelgiant atgal į 1858 m. jis buvo savo senelės, našlės, karalienės Desiree nešamas į krikštyklą. Jos vyras buvo Jean Bernadotte, Napoleona greit iššyles maršalas, kurį švedai buvo pasikvietę į sostą, kai jų dinastija nebesulaukė vaikaičių. Jean ir Desiree Bernadottes buvo ištaisai prancūzų kraujo, bet tai nyko per vedybas su vokiečių princesėmis. Švedijos naujas karalius, kurio motina buvo Princesė Viktorija iš Badeno, yra trys - šešioliktosios prancūzų kraujo ir likusia dalimi—vokiečių, — ir tada ncturėjo vietinės dinastijos iki karalienės Christinos, paskutinės iš garsųjų Vasų dinastijos, atsisakiusios 1654 m. sosto.

Laikė senojo Gustaf'o kilnaus gyvenimo, visas dėmesys buvo nukreiptas į jį. Žmonės mažai tekreipė dėmesį į karūnuoto princą švelnų veidą bei jo tiesią figūrą, tik vienu inčiu mažesne už tėvo šešių pėdų ir 3 colių. Visada pilnu pagarbos žingsniu šalia karaliaus visose iškilmėse, visada pasirošęs pasilenkti dėl pirštinės ar paiimti už senstančio valdavo rankos, Gustaf Adolf'as buvo savo vietoje. Senasis džentelmenas kreipdavosi į jį, kaip "vaikę", nežiūrint, kad šis vaikas buvo virš šešiasdešimties metų.

Dabar, ši, kada tai buvusi antraeilė asmenybė, yra vedanti savo nuosavą kupiną įdomumu gyvenimą. Tai gyvenimas ištaigų žmogaus, be abjonės, — bet su skirtumu, kad tai visa atitraukė jį nuo visų tarptautinių jachtų ir koktelio pobuvio. Gustaf Adalf'as yra gimęs mokslininku ir pamėgimas mokslo lydi jį visur ir visame.

Tiems, kuriems jis gerai pažįstamas, neaišku, ar paprastas p. Bernadotte užbaigs savo gyvenimą Graikų archeologijos profesoriu ar Orientalinio meno muziejaus pavaduotoju.

(Bus daugiau)

SKAITYTOJŲ ŽINIAI

Atnešiu Jums Lietuviškų Knygų, Kada Užrašysite "Amerikos Lietuvį" Kalėdų Dovanoms arba Prailginsite Dviems Metams Prenumeratą.

"AMERIKOS LIETUVIS" Mėgiama Dovana Jusų Draugams

Per sekančius du mėnesius, kurie "A. L." skaitytojai prisius penkis dolerius už "A.L." dviems metams arba už savo prenumeratą ir vieną naują skaitytoją, kaip dovaną Kalėdoms, gaus lietuviškų knygų vertės \$4.00. "Amerikos Lietuvis", bėpartviškas lietuvių laikraštis per 44 metus pasikvietė į talką gabius bendradarbius, kurie suteiks skaitytojams vėliausias žinias, įdomius straipsnius ir reikalingas informacijas. Užrašykite draugams "Amerikos Lietuvį" Kalėdų dovanom, tai atmins jus per visą metą. Pasinaudokite Proga Tuoju!

"AMERIKOS LIETUVIS" - 14 VERNON STREET Worcester, Mass.

Literatura ir Mokslas

PR. PAULIUKONIS

DIDYSIS AUSRININKAS

Daktaras Jonas Basanavičius

1851 - 1927 - 1951 m.

Šių metų lapkričio 22 d. suėjo lygiai šimtas metų nuo didžiojo aušrininko, lietuvių tautinio atgimimo žadintojo ir Lietuvos nepriklausomybės kovotojo D-ro Jono Basanavičiaus gimimo dienos. Ta proga norisi nors trumpai peržvelgti šio didelės veiklos lietuvių gyvenimą ir darbus.

1851 m. lapkričio 22 d. Vilkaiviškio apskr., Bartininkų valsč., Ožkabilių km. Jurui ir Marei Basanavičiams gimė berniukas, kuris per krikštą gavo Jono vardą. Paaugėjęs Jonuką tėvai nutarė leisti į kunigus. Kadangi tuo laiku apylinkėje nebuvo mokyklos, tai Jonuką mokė kaimo daktoriai Kurdokas, Šimanas ir Bartininkų zakrastijonas. Mokslas buvo silpnas, nes po šešerių metų mokymosi vos pramoko lietuviškai ir lenkiškai skaityti ir rašyti, šiek tiek skaičiuoti ir mišioms tarnauti. Tik penkiolikos metų amžiaus įstojo į pirmą Marijampolės gimnazijos klasę. Tuo laiku Marijampolės gimnazijoje mokytojavo veiklus ir susipratęs lietuvis P. Kiaučius, kuris išauklėjo visą eilę lietuvių veiklų. Tad be abejonės P. Kiaučius turėjo įtakos ir būsimam aušrininkui Jonui Basanavičiui. Baigęs keturias klases ir atsisakęs vykti į Seinų kunigų seminariją, toliau turėjo pats užsidirbti sau pragyvenimą ir mokyti. Vertėsi privačiomis pamokomis, VI — būdamas VI — VII klasėje kartais buvo siunčiamas į žemesnes klases pavaduoti neatvykusius mokytojus.

Dvidešimt dviejų metų baigė gimnaziją sidabro medaliu ir išvyko į Maskvos universitetą, kur pirmus metus studijavo istoriją, o vėliau perėjo į medicinos fakultetą ir tuoj pat gavo iš Varšuvos mokslo apygardos stipendiją. Rusų valdžia, norėdama atitraukti studijuojančius lietuvius nuo lenkų įtakos, kuri reikšėsi Varšuvos universitete, buvo įsteigusi keliolika stipendijų. Tos stipendijos buvo duodamos tik tiems lietuviams, kurie Marijampolės gimnazijoje buvo mokęsi lietuvių kalbos. Kartais pasitaikydavo net ir kuriozų: lenkai, norėdami gauti valdžios stipendiją Rusijos universitetuose, besimokydami Marijampolės gimnazijoje, laikydavo ir lietuvių k. pamokas. Tad ir J. Basanavičius tokiu būdu buvo gavęs stipendiją, kuria naudojosi iki universiteto pabaigos.

Baigęs Maskvos universitetą

ir gavęs gydytojo diplomą, J. Basanavičius pagal įprastą tvarką turėjo vykti į Rusijos gilumos kuria nors provincija ir atitarnauti už stipendiją. Tokia tarnyba grėšė jam ir kaip asmeniui ir kaip lietuviui sunykti. Dėl to D-ras J. Basanavičius pasirinko tremtinio kelią ir išvyko į Bulgariją, kuri buvo tik ką pasiskelbusi nepriklausoma, Bulgarijoje (Lom Palankoj ir Varnoje) su mažomis pertraukomis išbuvo dvidešimt penkerius metus (1880-1905). Gilindamas medicinos studijas Pragoje, D-ras J. Basanavičius susipažino su Čekijos vokieete Gabriele Eleonora Mohliūte, vienas kitą pamilo ir 1884 m. Vienoje civiliška susituokė. Bet šeimyninis jų gyvenimas trumpai tetyrė, vos penkerius metus. Žmonos mirtis Basanavičių labai paveikė ir iš dalies nulėmė jo ilgesnį pasilikimą prie žmonos kapo Bulgarijoje.

Vieną kartą tyčia pašauktas pas ligonį vieno bulgaro dėl neaiškių priežasčių buvo pašautas dviem kulkom, kurių viena paliko Basanavičiaus kūne ir buvo priežastis įvairių ligų, lidėjusių jį visą gyvenimą. Besigydydamas, jis yra aplankęs Pragę, Vieną, Budapeštą, Berlyną, Muencheną, Leipzigą, Dresdeną ir kitas Vokietijos bei Šveicarijos vietas. Tų kelionių metų Basanavičius rūpinosi ne tik savo sveikatos reikalais, bet ir mokslo, daug įgijo mokslo ir politinių pažiūrų. Gyvendamas Bulgarijoje, neliko skolingas bulgarų tautai; rūpestingai tvarkė jam pavestus sveikatos reikalus, rašė spaudoje bulgarų sveikatos klausimais ir dalyvavo bulgarų politiniame gyvenime. Buvo bandęs anksčiau grįžti į Lietuvą, bet iš rusų valdžios negavo leidimo. 1905 m., išstarnavęs pensiją, D-ras J. Basanavičius rengėsi grįžti savo tėvynėn, bet ir šiuo metu leidimo iš rusų valdžios negavęs, ryžosi vykti be leidimo. Likvidavo visą savo turtą Varnoje, ir veždamas pelnytus už nuopelnus Bulgarijai bulgarų literatūros draugijos ir kitų mokslų draugijų narių titulus 1905 m. gegužės m. apėjo Varną ir drauge Bulgariją visam laikui. Pakelė Vokietijoje buvo sustojęs tik ką prieš tai mirusio Sauerveino tėviškėje Gronau ir surinko daug medžiagos jo biografijai. Liepos m. paskutinę dieną slaptai perėjo Jurbarko muitinę ir tuoj pat

atvyko į Vilnių, kur buvo pats revoliucijos įkarštis. Tuo metu Lietuva pirmą kartą po Rusijos okupacijos jungo savarankiškai viešai reikšėsi politiniame gyvenime: kūrėsi naujos politinės ar senos persiorganizavo srovės, statė savo programas ir siekė jas gyvenime pritaikyti.

Buvo organizuojamas Didysis Vilniaus seimas. D-ras J. Basanavičius aktyviai prisidėjo prie to seimo suorganizavimo ir pravedimo. Po seimo parašė memorandumą Rusijos vyriausybei, reikalaujamas Lietuvai kultūrinės ir politinės autonomijos. Buvo nuykęs į Petrapilį ir ten tarėsis su rusų konstitucinės demokratijos atstovais dėl Lietuvos autonomijos pasiskelbimo. Sugrįžęs suorganizavo sąjungą lietuvių kalbos teisėms apginti bažnyčiose. Tirti lietuvių praeičiai ir kultūrai 1907 m. Vilniuje įsteigė Lietuvos Mokslo Draugiją, kuriai visą laiką ir vadovavo. Leido drągijos organą "Lietuvių Tautą". Prieš pirmąjį pasaulinį karą su M. Yču buvo atvykęs į JAV rinkti aukų Tautos namams ir surinko virš \$23,000. Tai buvo pirmoji stambi suma lietuvių visuomenės reikalams. Tik labai gaila, kad, užėjus karui, tie pinigai nebuvo sunaudoti tiesioginiam tikslui. Dalis tų pinigų buvo panaudota išleisti lietuviškiems vadovėliams besikūrianti Lietuvos mokyklai.

Pirmosios vokiečių okupacijos metu rūpinosi lietuvių reikalais. Vilniaus konferencijoje išrinkamas į Lietuvos Tarybą ir pirmasis yra pasirašęs Nepriklausomybės aktą. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Basanavičius paliko lenkų okupuotoje senoje Lietuvos sostinėje Vilniuje, kur iki savo mirties rūpinosi Lietuvos Mokslo Draugijos reikalais. Visą gyvenimą praleidęs besisielodamas lietuviškais reikalais ir akis amžinybei užmerkė Nepriklausomybės šventės dienoje, kada Vilniaus lietuvių visuomenė susirinkusi į šventės paminėjimą giedojo Tautos Himną. Prieš mirtį buvo aprūpintas šv. Sakramentais.

Nežiūrint, kad D-ras J. Basanavičius savo, gyvenimo trečdali buvo praleidęs užsienyje ir turėjęs geras pragyvenimo sąlygas bei viliojančių sugestijų ateičiai, jis ne tik nepamiršo savo gimtojo krašto ir nesigėdijo pilkos kaimo milinės, kaip ne vienas to meto lietuvis inteligentas paskendo surusėjimo tvane, bet stovėjo pirmoje kovos eilėje už lietuvių pažadinimą iš tautinio snaudulio, už Lietuvos laisvės atgavimą. J's buvo tuo tautos patrijarchu, kuris įgytu tautinėje kovoje patyrimu ir autoritetu vienijo visus geros valios susipratusius lietuvius prie bendro tautos darbo.

Visuomeninį lietuvišką darbą Basanavičius pradėjo besimokydamas dar Marijampolės gimnazijoje. Tėvų pasakojimų pažadintas rinko žinias iš savo apylinkės praeities, surašė ten dainuojamas dainas ir vėliau jas spausdino. Mokytojo P. Kiaučiuo įtakoje pradėjo rašyti lietuviškus eilėraščius ir versti kai kuriuos dalykus iš lenkų kalbos. Maskvos universitete suėjo į artimesnes pažintis su vietos lietuviams studentais, ypač su V. Pietariu, ir su kitų universitetų studentais (P. Vileišiu, Brazaičiu, St. Raila,

Petručiu), rūpindamasis pralaužti spaudos draudimą. Baigęs studijas ir gyvendamas užsienyje, šalia savo tiesioginių gydytojo pareigų ir studijų, visą likusį laiką pašventė savo tautos atgimimo ir išlaisvinimo reikalui.

Kadangi nepavyko iš rusų valdžios gauti leidimo lietuviškai spaudai, tai Basanavičius atkreipė savo dėmesį į M. Lietuvą, kur ėjo keli lietuviški laikraščiai, bet jie buvo persisunkę vokiška dvasia ir nesirūpino tautiniu atgimimu. Jis norėjo pakreipti juos lietuviška linkme: iš Bulgarijos atsiuntė keletą straipsnių lietuvių praeities ir tautiniais klausimais. Bet anie laikraščiai pabūgo Basanavičiaus lietuviškumo ir atsisakė spausdinti jo straipsnius. Tada jis užmezgė artimesnius ryšius su Did. Lietuvos veikėjais ir rašytojais ir kilo mintis leisti lietuvišką laikraštį. Tuo būdu atsirado pirmas Did. Lietuvos laikraštis "Aušra", kurios pirmuosius numerius pats Basanavičius suredaguvo. Tad "Aušros" didžiausiu organizatoriu buvo Basanavičius, kuris savo populiarumu lietuvių visuomenėje galėjo suburti prie vieno darbo įvairių pažiūrų asmenis. Nors oficialiai Basanavičius tik ant pirmojo "Aušros" numerio pasirašęs redaktoriumi, tačiau visą laiką jis buvo žymiausias jos bendradarbis. Dėl to pirmasis lietuviškas laikraštis yra taip ankštai susijęs su Basanavičiaus asmeniu. Nors "Aušra" tęgė tik trejus metus, bet ji atliko didelį darbą: ji pažadino lietuvių tautinę sąmonę, prikėlė iš kapų tautos didvyrius ir paskatino lietuvius į kovą už tautos laisvę, pagimdė visą eilę lietuviškų laikraščių. Kai sustojo "Aušra", Basanavičius rašė savo straipsnius į kitus laikraščius: Garsą, Varpą, Apšvietą, Amerikos Vienybę, Lietuvių, Tėvynę, Žinyčią, Tėvynės Sargą.

Ypatingą dėmesį Basanavi-

čius buvo atkreipęs į lietuvių praeities studijas: jis norėjo surasti lietuvių kilmę. Gyvendamas Bulgarijoje, susipažino su senosios to krašto kultūros liekanomis ir tų liekanų, jo manymu, nepaprastu panašumu į lietuvių kultūrą kalbą, papročius ir t.t. Jis įsitikino, kad lietuviai yra kilę iš graikų ir į Pabaltę atsikėlę. Šiam savo įsitikinimui įrodyti jis skyrė daugiausia laiko ir darbo, rinko visą savo amžių medžiagą, peržiūrėjo turtingiausias užsienio bibliotekas ir viską, ką rado tuo klausimu, pasižymėjo atsiminė. Šiuo klausimu jis yra daugiausia ir parašęs raštų. Straipsniais apie trakų ir lietuvių giminybę ir "Aušros" didelė dalis buvo užpildyta. Nors šiandien mokslininkų yra sugriauta Basanavičiaus teorija, bet ji savo laiku turėjo didelės tautinės reikšmės: iškėlė lietuvių tautą ir jos kalbą.

Didelis jo darbas buvo jo tautosakos rinkimas ir leidimas. Dar gimnazistas būdamas susidomėjo savo apylinkės pasakomis ir dainomis. Amerikos Dirvo išspausdinti Basanavičiaus rinkinio "Lietuviškos pasakos Medega lietuviškai etnologijai" du tomai (I—1898 ir II—1902), buvo pirmas didelis lietuviškų pasakų rinkinys. Iš viso tautosakos jis išleido "Ožkabilių dainos" du tomu ir pasakų septynius tomus. Basanavičius ne vien rinko lietuvių tautosaką, bet pirmas pradėjo ją mokslininkai tirti, parodė didelį mokslinį išsilavinimą ir susipažinimą su gausia tuo klausimu literatūra.

Iš visų jo raštų stipriausia yra publicistika. Jis rašė įvairiais lietuvių tautos klausimais, bet daugiausia savo straipsnių skyrė kovai su lenkų įtaka Lietuvoje, už ką iš lenkų buvo gavęs visam gyvenimui "lenkėdžio" vardą.

Žiūrint iš šių dienų požiūriu į D-ro J. Basanavičiaus gyvenimą, tenka stebėtis jo neiš-

Pajėga Pavyzdingu Pavydalu

Pajėga yra idėjų begalinis ir neapskaitliuojamas šaltinis paslaptibių.

Mes matome, kad nėra jėgos lašelyje vandens. Bet, daleiskim sau, tegul tas lašas įeina į plyšėlį akmens ir bus sušalęs į ledą, jis perskels akmenį; pakeistas į garą, suka - varo pistonus ko didžiausių inžinų.

Kas nors tokio nepaprasto atsitinka jam, kuris daro tokią aktyvią, veiklią ir reikšmingą jėgą paslaptingu būdu.

Vandens lašai, į vieną daiktą nuolatos krisdami pergrežia uolų kalnus.

Vandens lašai padaro didelius potvynius, nuplaudami nugraudami nuo žemės paviršio žmonių pastatytus tiltus, kaimus ir miestus. Vandens lašai stumdo varinėjus trukius... Vandens lašas palaiko žmogų sveiku.

A. J. Jokubaitis

— Izraelio premjeras D-Ben Gurion atsisaukimo į JAV žydų organizacijas paskelbė, kad Izraelio valstybė numato artimiausiu 3 metų bėgyje priimti 600,000 žydų. Reikalingos lėšos turės būti surinktos per organizacijas.

miami energija ir visišku atsidavimu savo tautos reikalams, tuo labiau, kad turėjo liguistą sveikatą. Lietuvių tauta įvertino jo darbus ir dar jam gyvam esant, jo garbei pastatė paminklą Karo Muzėjuje. Ir kai buvo atvykęs iš Vilniaus į nepriklausomą Lietuvą ir atsilankė Karo Muzėjuje, suskambėjo Laisvės varpas, kuris tik ypatingais Tautos gyvenimo momentais teskambindavo. Jo veikla ir pasišventimas gelbėti lietuvių šią dieną yra kiekvienam susipratusiam lietuviui pavyzdžiu.

Let them not have died in vain...

ON ARMISTICE DAY, 1951, let us resolve that every day will be a day of remembering the men who died for us in Korea. And the lesson they gave their lives to teach us: peace is for the strong.

We must make it clear to all men of all nations that no possible gain can come from aggressive action. That we have built and are maintaining a superior strength. And that we stand ready to use that strength whenever our rights or freedom are imperiled.

We must build for our war dead a monument of strength which shall be, in turn, a monument of peace for our generation and those to come.

There is a job for peace that you can do. It's this. Back up our defense forces, and help keep America economically strong, by buying United States Defense Bonds. Buy them regularly—through the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-A-Month Plan where you bank. Start today!

Peace is for the strong... buy U.S. Defense Bonds regularly!

The U.S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

AMERIKOS LIETUVIS

RADIO IR TELEVIZIJOS ŽVAIGZDES

Jean Hersholt, radio žymus Dr. Christian su Vicki Vola, Miss Miller "Mr. District Attorney" radio ir televizijos programose žvaigždės, pasilsi New Yorko Pierre viešbuty ir geria arbata.

UGDYKIME JAUNIME SOLIDARUMO IR ARTIMO PAGALBOS IDEJA

Brooklyno šeštadieninės Mairionio Mokyklos vedėjo p. A. Bendoriaus iniciatyva, neseniai padaryti pirmieji žingsniai ugdyti mūsų jaunime solidarumo ir artimo pagalbos idėją bei gelbėti Vokietijoje pasilikusiems moksleiviams.

Sąjudis laikinai pavadintas "JAUNŲJŲ (Broliškos Pagalbos) FONDU". Jam pritaria mokyklos mokytojai ir visi mokiniai. Šio fondo tikslas yra šitoks:

1.—Jaunųjų Fondas steigiamas tikslu pagelbėti pasilikusiems Vokietijoje lietuviams moksleiviams, pirmoje eilėje sergantiems.

2.—Fondo lėšas sudaro savarankiškas moksleivių mokesčiai, kuriuo apsideda visi šeštadienių ir kitokių lietuviškų mokyklų mokiniai Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

3.—Mokesčiui skirtą sumą moksleivis pats sutaupe ir jokiu būdu pinigų šiam reikalui nepraso iš tėvų.

4.—Prisiimtą mokesčių moksleivis moka reguliariai, kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį, klasės išrinktąjam išdininui.

5.—Klasių išdinininkai išsirenka išdinininką - seniūną, kuris iš visų klasių išdinininkų surinktus mokesčių pinigus perduoda BALF'ui.

6.—BALF'as prašomas gauti Jaunųjų Fondo pinigų persiųsti per savo įgaliotinius Europoje lietuviams moksleiviams ligoniams ir kitiems jauniems labiausiai reikalingiems

paramos.

7.—BALF'as prašomas reguliariai pranešti, kam gautus pinigus persiuntė.

8.—Jaunųjų Fondo narų mokesčių rinkimą prižiūri klasių auklėtojai ir mokyklos vedėjas.

9.—Jaunųjų Fondo nariai Kalėdų ir Velykų progomis siunčia per BALF'ą pagal išgales dovanų ir laiškų savo draugams pasilikusiems Europoje.

10.—Klasių išrinktieji išdinininkai sudaro mokyklos Jaunųjų Fondo valdybą, kuri tvarko fondo reikalus.

Šio Fondo reikalingumas ir tikslas buvo išaiškintas visiems moksleiviams, kurie karščiausiai jam pritarė ir pasisiūlė apsidėti mokesčiais ir būti fondo nariais. Pastebėtina, kad kai kurie mokiniai primygtinai siūlėsi apsidėti didesniais mokesčiais, bet tokius teko įtikinti, kad geriau mažesnė, bet užtikrinta suma ir mokama ne iš tėvų kišenės, bet iš sutauptų nuo saldinių, skanėsių, pramogų ir t.t. Visi mokiniai su tuo sutiko ir nubalsavo sekančiai: VI klasės mokiniai per mėn. mokės po 25 centus, V klasės—po 20 centų, IV klasės—po 15 centų, III klasės—po 25 centus, antroji ir pirmoji—po 5 ir 10 centų mėnesiui.

Brooklyno šeštadieninės Mairionio Mokyklos šeštosios klasės mokiniai, iš kurių J.Ulieną yra išrinktas išdinininkų seniūnas, pakelbė atsišaukimą į visus laisvojo pasaulio lietuvius moksleivius, kviesdami pasekti jų pa-

vyzdžių ir kurti mokyklose Jaunųjų Fondo. Tik tuomet ši idėja save tikrai pateisins, kai ji apims lietuvių moksleivių mases. Tai nebus nė vienos lietuvių mokyklos, kurioje nebūtų Jaunųjų Fondo ir kuriam nepriklausytų visi mokyklos lietuvių moksleiviai.

Šio moksleivių fondo pradžiai Mairionio Mokyklos moksleiviai jau paau'o'o \$14.00 lietuviams moksleiviams Vokietijoje susėpti.

Šia proga, visos kitos lietuvių mokyklos Amerikoje ir kitur kviečiamos prisidėti prie "Jaunųjų Broliškos Pagalbos Fondo".

Vokietijoje Veikia Šios Lietuviškos Mokyklos:

- 1.—Vasario 16 d. gimnazija su 80 mokinių,
- 2.—Wehnen 8 metų mokykla su 70 mokinių,
- 3.—Diepholzo pradžios mokykla su 40 mokinių,
- 4.—Memingeno pradžios mokykla su 2 mokinių,
- 5.—Muncheno pradžios mokykla su 20 mokinių,
- 6.—Spakenbergo pradžios mokykla su 17 mokinių,
- 7.—Lubecko vargo mokykla su 26 mokiniais,
- 8.—Hamburgo vargo mokykla su 8 mokiniais,
- 9.—Lebenstedto vargo mokykla su 40 mokinių.

Šalia šių mokyklų organizuojamos vargo mokyklos Rheine ir Westfalen, Hanau ir Heidenberge.

Lietuviški vaikų darželiai veikia: Wehne ir Neustadte. Šalia to, Vasario 16 d. gimnazijos

NEW YORK, N. Y.

LIETUVOS Generalis. Konsulatas New Yorke paleisto gimines Miliausko, Vadlovo, gim. 1897 Varėnoje, kurio žmona Julija, sūnus Danielius ir duktė Marytė gyvena Alytaus ap., Seirijų v., Metelių k.m., o jis pats gyvena farmoje Kanadoje ir ten mirė.

Giminės prašomi skubiai atsiliepti.

Lietuvos Gen. Konsulatas New Yorke

SKAITYKIT

IR PLATINKIT

"AMERIKOS LIETUVI"

bendrabutis priima ne tik gimnazijos amžiaus vaikus, bet ir jaunesnius. Todėl išplėtus gimnazijos bendrabūtį, žymiai padidėjo ir mokinių išlaikymo išlaidos. Tačiau visomis išgalėmis stengiamasi taip tvarkytis, kad išlaidos būtų kuo mažiausios: vasaros metu patys mokiniai augina daržoves, virtuvės ir valgyklos liekanomis penimos kiaulės mokinių maitinimui, iš rudens superkama didesni kiekiai daržovių ir vaisių bei kuro, kad žiemą tiems dalykams nereikėtų per daug išleisti.

Įvairių Amerikos lietuvių mokyklų moksleiviai ir mokytojai kviečiami pasekti Brooklyno Šeštadieninės Mairionio Mokyklos auklėtinių pavyzdžiu ir įsijungti į naują sąjūdį: UGDYTI JAUNIME SOLIDARUMO IR ARTIMO PAGALBOS IDEJĄ.

BALF

KAREIVIAI STUDIJUOJA KOMPLIKUOTA INSTRUMENTA

Yra užtektinai technikos kariery Armijoje, kaip matosi paveiksle. Kareivis Harry Cooperman, mekanikas - inžinierius, Philadelphia, Pa. rodo studentam komplikuoatą ugnies kontroliavimo nustatytoją, "Ordnance" mokykloj, Aberdeen Proving Ground, Md. Kurie jaunuoliai įdomajasi techniška karjera Armijoje gali gauti daugiau informacijų naujokų ėmimo vietiniame ofise.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖ

Atlieka Įvairius Spaudos Darbus

- Bilietus
- Kvietimus
- Plakatus
- Programus
- Konstitucijas
- Dokumentus
- Laiškus ir Vokus
- Knygas ir Žurnalus
- Laikraščius
- Kalendorius

LAIKAS BIZNIERIAM UŽSISAKYTI KALENDORIUS SEKANTIEMS METAMS

Siūnciam Pavyzdžius Per Paštą—Priimam Užsakymus Per Paštą 14 VERNON ST. - WORCESTER, MASS.

Nepriklausomoji Lietuva

Rašo A. USPENSKIS (Jau miręs)

— XVI —

KARININKŲ KURSŲ Organizatorius Ir Vedėjas. Lektorių ir Klausytojų Sąstatas. Kursų Pabaigtuvės. Lenkų — Sovietų Karo Pradžia.

Lietuvos vyriausybė su dideliu susirūpinimu sekė šiuos karo veiksmus bijodama dėl savo teritorijos saugumo. Rugpjūčio 2 d. aš gavau įsakymą užbaigti kursus ir komandiruoti suvažiuavusius karininkus atgal į jų dalinius. Aš skubiai sukviečiau ekstra posėdį visų lektorių, kuriame nutarėme: "tučtuojau patikrinti p.p. karininkų žinias ir išduoti jiems liudijimus su pažymiais; puikiai, labai gerai, gerai, patenkinamai, su prierašu — išklausė Karininkų Kursus. Laike 4 dienų egzaminai buvo baigti. Prsimenu, kad su pažymiais gerai tebaigė kursus 10 žmonių, o dauguma gavo patenkinamai, kas ir buvo mano pareidymu, įrašyta į tarnybinius lapus.

Aš pats, per savo statutų paskaitas, visą laiką skiepijau p. p. karininkams būtinumą suartėti su kareiviais, ko taip griežtai reikalavo ir kariuomenės vadas generolas S. Žukauskas, atminti statuto auksinius žodžius: "tarnybos nauda reikalauja iš viršininko būti teisingu, tėviškai rūpintis savo pavaldinių gerbuviu, suprasti jų reikalus ir vengti žiaurumo, nepateisinamo tarnybinių reikalavimų, iš antros pusės, apsielidimų ir nusizengimų nepalikti nubaustų (šį paragrafą aš reikalavau mokėti mintinai).

Atsiveikininimo pasikalbėjime pasakiau kursantams: "Jūsų atsakomybė prieš Tėvynę yra labai didelė, atsiminkite, kad jūs pirmieji Jaunosios Lietuvos Respublikos kareivių mokytojai, o vėliau gal ir karininkų (Ir iš tikrųjų, po 10-15 metų daugelis kursantų tapo majorais, pulkininkais, o vienas jų net generolu — Barzda — Barzdauskas) atminti visą gerą, ką išmokote čia kursuose ir stengkitės pritaikyti tai kariuomenėje.

Tuo būdu penkių mėnesių karininkų kursai (nuo 8/III iki 8/VIII 1920) buvo baigti ir karininkai išvyko į savo dalinius.

Prieš išvykstant visi kursų dalyviai kar-

tu nusifotografavo. Šia nuotrauka, kaip ir kitas, iš kursų gyvenimo, perdaviau Karo Muziejui.

Vėliau Lenkų — Sovietų karui pasibaigus (Rygos taikos sutartis) Kaune buvo įsteigti jau Aukštesnieji Karininkų Kursai. Pradžioje mokslas vyko tose pačiose patalpose (Tolstojas gatvėje), o vėliau A. Panemunėje.

Aukštųjų karininkų kursų viršininku buvo paskirtas generolas Radus — Z enkavičius. (Buvęs 27 divizijos rusų caro armijos štabo viršininkas. Apie jį esu rašęs savo knygoje "Kare". Jis grįžo Lietuvon per didžiausias kliūtis, kurias jam darė bolševikai, nenorėdami jo išleisti iš "Sovietiškojo rojaus".

"O ką, baisu jums buvo, pulkininke, kai mes jus vieną palikome už tilto Allenburge?" — klausdavo jis. Ir Rytrusių kovų prisiminimai vėl atgydavo mūsų pirmųjų susitikimų pasikalbėjimuose.

XVII.

Lietuvių Ir Gudų Nuostoliai Per Lenkų Sovietų Karą, Gardino Srityje. Gudų Intelligentijos Registracija. Aš Atskiro Gudų Bataliono Vadas. Naujasis Vyr. Lietuvos Kariuomenės Vadas—Generolas Ladyga.

Lenkų - Sovietų karas tęsėsi. Lenkų kariuomenė, atsitraukdama keliais o dažniausia ir laukais, darė didžiausius nuostolius, naikino laukų ir daržų pasėlius, be to, pametusi ryšį su maisto transportais, atiminėjo visą maistą iš Gardino srities lietuvių ir gudų gyventojų. Besivejančioji lenkus raudonoji armija nemažiau naikino visus pakliūvančius jai pakelyje kaimus ir ūkius. Pradėjo plaukti skundai dėl padarytų kariuonės šalių, ramiems gyventojams, nuostolių. Lietuviai skundėsi tiesioginiai seimui, gudai — gudų ministrui. Tuomet Krašto ministras pulkininkas Žukas, susitaręs su Gudų Reikalams ministru p. Siemaška,

paskyrė mane į nukentėjusius nuo karo sritis, nuostoliams surašyti ir apskaičiuoti. Tuo tikslu Krašto Apsaugos ministro įsakymu (kariuomenės įsakymas Nr. 410 — 8) aš paleistas iš karininkų kursų viršininko pareigų ir prikemandiruotas prie Gudų Ministerijos 1920 m. rugpjūčio 16 d.

Mano veiklos sritis buvo Druskininkai, Pariečė, Roznica — Ozery. Atvažiavęs į miestelį ar kaimą aš tuoj kreipdavais į apskrities ar valscius valdybą, reikalaujama: nurodymų, kurie ūkininkai yra nukentėję nuo pražygiavusios lenkų arba sovietų kariuomenės. Gavęs nukentėjusiųjų sąrašą aš, viršaitis, seniūnas ir porą atstovų nuo ūkininkų, su nuteroto lauko ar daržo šeimininku, apžiūdėdavom padarytą žalą, jis dydį ir įsinaudavome—susidariusius nuostolius. Javų ir daržovių kainos buvo nurodytos atskirioje Gudų Ministerijos duotoj man instrukcijoj. Iš pat ankstyvaus ryto (buvo rugpjūčio mėnuo) iki 15 val. su pertrauka pietums (nuo 11 iki 13 v.) mūsų reparacine komisija vykdė tuos darbus. Sugrįžęs namo (į paskirtą man kambarį) perrašinėdavom to ar kito miestelio ar kaimo nuostolius. Šiuos, švariai parašytus nuostolių žinių lapus pasirašydavo visą nuostolių apskaičiavimo komisija, tą pačią dieną. Buvo skundų ir dėl stambesnių nuostolių, kaip antai atimti arkliai, papiautos karvės, vištos, paskerstos kiaulės. Kartais nukentėjusis gaudavo raštelį, kuriame betgi, nieko nebūdavo minima apie nuostolių atlyginimą (lenkai). Buvo ir kitokių nuostolių padaryta, kaip pav. išvežti ratai ar pakinktai, arba pavogti drabužiai, apavas, pagalves antklodės ir net indai.

Druskininkų apylinkėje gyveno daugiausia lietuviai, arčiau Gardino — gudai. Ūkininkai buvo labai nepasiturintieji ir arkliai ar karvės netekimas, sudarė jiems ištisą tragediją.

Šie nuostoliai taip pat būdavo apskaičiuojami litais ir įrašomi į bendrą nuostolių apskaičiavimo bylą.

Nuostolių apskaičiavimo komisijos darbai tęsėsi visą mėnesį. Tarp kitko p. ministras Siemaska buvo dar įpareigojęs mane suregistruoti man pavestose srityse gudų inteligentiją. Patyrę apie vykdomą registraciją pas mane atėjo ne tik gudai, bet ir mokantieji lietuvių kalbą lenkai ir prašėsi Lietuvos tarnybon. Pamenu, esu tada užre-

gistravęs gudų karininką Razumavičių, vėliau gudų bataliono adjutantą, pulk. Fedaravičių, vėliau to paties bataliono ūkio vedėją, kelis studentus — vėliau tarnavusius Žemės Ūkio Ministerijoje, buv. teisėją, vėliau Teisingumo Ministerijos instruktorių. Karininkus: Majorovą, Armalovą, Duble, Pacunskį, vėliau tarnavusius Gudų batalione, valdininką Sakovičių, vėliau to paties bataliono ginklų dalies vedėją; kelis inžinierius, technikus ir mokytojus, kurių pavardžių dabar nebeprisimenu. Užsiregistravo į Lietuvą darbams net pats Druskininkų kurorto burmistras, p. Grudzinskas, puikiai mokantis lietuvių kalbą.

Rugsėjo 16 d. Kaune aš įėjau į ministro Siemaskos kabinetą su plačiu pranešimu. Išklauses mano pranešimo, p. ministras Siemaska peržiūrėjo nuostolių lapus (Druskininkų — Pariečės — Roznica — Ozery kininkų - Pariečės - Roznica - Ozery srityse lenkų ir sovietų kariuomenės padarytų nuostolių). Jis pabraukė bendrą nuostolių sumą.

Užsiregistravusių į Lietuvą darbams gudų inteligentų sąrašą jis tuo tarpu atidėjo į šalį. Tvirtai spaudė man ranką, dėkodamas už atliktus darbus. Į mano prašymą suteikti galimai greičiau pagelbą, ypač vargstantiems gudams, ministras atsakė: "Dėja, greit padėti negalime. Tokias dideles sumas tegali skirti seimas. O svarbiausia, kol jūs buvote išvykęs į provinciją, čia pas mus įvyko daug politinių staigmenų. Lietuvai atitenka Vilniaus kraštas — lenkai paliko Vilnių ir sovietai atskirą notą pasiūlė lietuviams pasiimti savo seną sostinę. Bet štai jau antra savaitė, kaip Lietuvos kariuomenė stovi prie pat Vilniaus, o bolševikų įgulos nei nemanom išėiti iš miesto. Lietuviai įtaria klasta. Vedamos derybos. Iš Varšuvos eina gandai, kad raudonoji armija, jungtinės prancūzų — lenkų armijos sumušta ir vėl traukiasi ir tikriausiai šis pasitraukimas vyks per Lietuvos teritoriją. Padėtis rimta. Lietuvos kariuomenė visa sumobilizuota. . . O ką galvoja gudai p. pulkininke? Argi mes ramiai rankas sudėję žiūrėsime į tuos įvykius?" Aš atsakiau ministrui: "Aš esu pasiryžęs tučtuojau įstoti Lietuvos kariuomenėn, kuri stovi ties Vilniumi ir rytoj paduosiu J. E. Kraštą Apsaugos ministrui prašymą."

(Bus daugiau)

Iš Moterų Sąjungos 5-tos kp. Susirinkimo

Moterų Sąjungos 5-tos kuopos, gruodžio 3 metiniame susirinkime, pirmininkaujant O. Sidabrienei išklausa ir priimta veikimo raportai.

Ypatingas raportas, tai pirminis ir gal paskutinis įvykis, kada visos Worcesterio katalikės Lietuvos moterys, vadovaujant Julie Mack, naujos diecezijos, naujam vyskupui John J. Wright suruošė pagerbimo bankietą. Šis įvykis visais atžvilgiais sėkmingai pavyko. Dalyvių buvo 369.

Kalbėjo svečiai kunigai: kun. K. A. Vasys, Aušros Vartų parapijos klebonas, kun. P. Juraitis, Atholio klebonas; kun. M. Tamulevičius, šv. Kazimiero parapijos vikaras. Kiti svečiai: buvo: kun. A. Volungis, kun. J. C. Jutkevičius, kun. J. J. Bakanas, kun. S. J. Vembrė, kun. P. Dambrauskas, kun. A. Jankauskas ir kun. B. Mažukna.

Vyskupas buvo apdovanotas dvasiniu bukietu ir \$800.00 pinigais. Programa lietuviškų dainų, išpildė moterų sudėtinė grupė iš abiejų parapijų ir klubo, vadovaujant J. Zemaičiui, šv. Kazimiero parap. varg., Tremt-Meno Ratelio šokikių grupė, akomp. Olga Keršyte gražiai pasirodė tautiškais šokiais. J. M. Vyskupas J. J. Wright pasakė labai įspūdingą kalbą apie

"Baime". Programai pasibaigus draugijų pirmininkės supažindino visas dalyves su vyskupu.

Bankieto sąskaitas apmokėjus dar liko \$30.00 šie pinigai atiduoti Worcesterio diecezijos labdarinai, draugijai.

KUOPOS VALDYBA 1952 M.

Pirm. O. Sidabriene, vice-pirm. M. Karas, užrašų rašt. M. Zemaite, finansų rašt. M. Delonienė, izd. N. Thompson, izdo globėjos J. Sepavich ir R. Pinkus, tvarkdarė E. Thompson, knygu peržiūrėtojos J. Mack ir M. Paulukonienė. Veikianti komisija, M. Watkins, p. Kuodienė ir V. Liutkienė.

Narėms metinė mokesčiai 50c ir kuopa ateinantiems metams panaikyta, bet kiekviena narė mokės \$1.00 vietoj .50 Centrai į išų fondą.

Skaitlingas susirinkimas baigtas su užkandžiais ir Kalėdų giesmėmis.

Turiu pažymėti, kad moterų bažnytinio choro narės beveik visos sąjungietės. Veikiančioji komisija ir valdyba, kviečia visas nares ateiti į sekantį susirinkimą ir atsivesti naujų narių, sausio 7d. 8 val. vak. Naujos narės bus priimanos be įstoimo mokesčio nuo sausio pirmos.

Klubo Rinkimai

Lietuvių Ukėšų Pašalpio ir Socialinio Klubo metiniai rinkimai bus gruodžio 9-tą ir 10-tą dieną. Valdyboje daug vietų yra be priešininkų, bet kur yra daug kandidatų, nariai veda agitaciją tarp savęs. Ir tas gerai—reikia gyvumo!

Aš šiuo metu noriu keleta žodžių pasakyti apie vieną iš tų kandidatų — tai Teodorą Mattų (Matijošaitis). Man teko gerai su juo susipažinti. Teodoras išbuvęs valdyboje vienus metus, kaip kasos globėjas ir vėliau užimdamas pareigas vesti biznio komiteto knygas, greitai pasirodė kaip teisingas jaunuolis ir gerai suprantantis savo užduotį.

Teodoras Mattus Matijošaitis yra baigęs Beckers Business Klubietis

kolegiją ir Mass. State kolegiją gaudamas laipsnį iš tų kolegijų su kvalifikacija vesti bizniškus ir finansiškus reikalus. Dabar jis dirba American Steel & Wire Co. ofise kaip alų skyriaus perdetinio padėjėjas. Jis yra vienas iš mūsų lietuvių jaunųjų-prasimušųjų į geresnius darbus, kurie neužmiršta savo tautos reikalų, dalyvauja su lietuviiais ir savo gabumus aukoja klubui.

Aš manau, kad klubas turėtų naudotis proga išrinkti Teodorą Mattus (Matijošaitį), kaip išdininą. Turėtume jį paskirti į didesnę, atsakominesnę vietą ir neįleisti jo iš valdybos, nes ištikrųjų šis jaunuolis sąžiningai atliks savo pareigas.

Klubo nariai balsuokite už Teodorą Mattus (Matijošaitį) ir kitus tinkamus kandidatus.

Worcester, Mass. Įsisiubuoja BALFui Gelbėti Paaukojo Vėl Virš \$600.00

WORCESTER, MASS. — Čia organizacijos smarkiai sujudo pagelbėti Europoj likusiems tremtiniams gelbėti. Be aukų, kurias tiesioginiai siunčia BALF Centrai, šioj kolonijoj įvyko 3 rinkliavos:

Aušros Vartų parapijos salėje \$51.00, šv. Kazimiero parapijos salėje \$226.00 ir Lietuvių Klube Tremtinių koncerte \$325.

Aušros Vartų parap. salėje aukojo: Pranas Stankus \$7.00; Julius Mikalauskas — \$6.50; Jonas Grigas \$6.00; Vincas Krištolaitis \$4.00; Albinas Gražulis \$3.00. Po \$2.00 — Liudvikas Sviklas, Marijona Svikliutė ir Kotryna Digris. Po \$1.50 — Pranas Endriuskevičius, Antanina Valankevičienė, Juozas Kirmilas ir Agota Kašėtienė. Po \$1.00 Antanina Jonaitienė, Bernardas Tamulevičius, Jokubas Jankauskas, Ignas Kukauskas, Kazimieras Tamulevičius, Petras Šiliauskas, Stasys Jasutis, Emilija Venslauskaitė, Ieva Balevičienė, Ona Kazlauskienė, Blanch Miller ir Adelė Matačinskienė.

Šv. Kazimiero parap. salėje viena moteris, kuri prašė savo pavardės neskelbti, paaukojo net \$50.00. J. Kavaliauskas ir Bronė bei Leonas Vedeckai paaukojo po \$20.00. Petronėlė ir Kazimieras Baniai — \$14.00, J. Matulevičius — \$10.00.

Po \$5.00 aukojo: Stasys Mancevičius, Pranas Šedvydas, Adolfas Šermukšnis, Vincas Dabrila, Jurgis Inčiūra, Bronė Kudienė, Angela Irlkaitė, Pijus Dabrila, Vladas Židžiūnas, St. Kleinas, Matusaitis, Česna.

Po \$3.00: Albina Mileris, Angelė Garšvienė, Elzbieta Paulukonienė, Kazys Petrulaitis, Pipiras.

Po \$2.00: Kostas Padolskis, Ant. Liudžienė, Jonas Paulukonis, Juoz. Kundrotas, Mar. Valatkevičienė, Ant. Vagelis, Ald. Merkytė, Jan. Vaitkevičiūtė.

Po \$1.50 aukojo: Mar. Židžiūnienė, Pet. Palevičius, Pet. Albrošius.

Po \$1.00 aukojo: M. Riktelienė, Magd. Paulukonienė, Kaz. Ališauskas, Bern. Tamošūnas, J. Yusys, P. Kisielius, Padangės Aras, R. Raževičiūtė, P. Stepanauskas, J. Byskauskas, Purienė, Stepanauskienė, I. Donelienė, M. Krapavičkas, O. Leonavičienė, J. Leonaitė ir Baltramaitienė.

Aukas rinkti padėjo: Juozas Matulevičius, Albinas Gražulis ir Antanas Vagelis.

Lietuviai tremtiniai lapkr. 24 d. surengė labai idomų koncertą, Lietuvos kariuomenės sukakčiai paminėti. Koncerte dainavo p-lė Augaitytė iš Philadelphia, Pa. ir p. Nauragis iš Worcester, Mass. Programą vedė p. Pauliukonis, kuris pasakė ir kalbą, meno daliai perstatyti vadovavo J. Vizbaras. Kalbėjo ir BALF atstovas Jonas Valaitis. Programa visai atžvilgiais gerai pavyko ir pavykimui apvainikuoti dalyviai paaukojo \$325, vykstančiam Worcester, Mass. BALF Vajui pagyvinti. \$20.00 aukojo Vytautas Bilunas, \$11. — Kavaliauskaitė, kurios tėvelis jau buvo paaukojęs \$20.00. Po \$10.00 aukojo: Blažys, Leonas Nalivaika, Gašlunienė, Vida Orintaitė, Juozas Užupis, B. Mudėnas, Jonas Zinkevičius. \$6.00 — aukojo V. Valaitis.

Po \$5.00 aukojo: Naikelis, Šteinys, Juozūnas, Eug. Kleinas, Balickas, Grasutis, Ankstutienė, Tarebaitė, Kazlauskaitė, Vencus, Gloda, Pleševičius, Štaras, Spiridavičius, Sidabrai, St. Kleinas, Šimkienė, Vasiliauskas, Orentas, Kazlauskas, K. Budrys, S. Raudonis, A. Jezukevičius, P. Repšys ir Jablonskis.

Po \$3.00 aukojo: Morkūnienė, Pridotkas, Stanaitytė, Blinstrubas.

Po \$2.00 aukojo: Čyvas, Matijošaitis, Dvareckas, Dabrikenė, Raišys, Gedmintas, Adomaitienė, Giedraitienė, Zekas, Gražulis, Pauliukoniai, Nauragienė, Meilius, Dubickas, Svikla, Jackson, Šimulionas, Vagelis.

Po \$1.00 aukojo: Radzevičiūtė, Vandalauskas, Kiela, Matulečiūtė, Zimavičiūtė, Petrauskas, Donelienė, Kalvinas, Lendraitienė, Šidlauskai, Aleksandravičius, Ernaitytė, Silinsh, Zaronskis, Ošlapas, Maciulevičius, Pupikevičius, Garadeckas, Aukštuolis, Mišaišius, Palubeckas, Menkeliūnas, Girėys ir Vincius.

Aukas rinkti pagelbėjo: Bronius Gražulis, Kazys Petrulaitis, Jonas Pipiras ir J. Matulevičius.

Galite Jiems Padėti

"SALOS" Kalėdų Pramoga Neturtingiems Vaikams Bus

RIALTO TEATRĖ

Pirmadienį, gruodžio 24

Rengimo Pirmininkas — "Spitz" Staliukionis

LIETUVIŲ BATŲ KRAUTUVĖ

Didelės pasirinkimas Vyrams - Moterims - Vaikams Visokių Širtingų Kainų Pigesnių ir Brangesnių

FAMILY SHOE STORE

27 MILLBURY STREET - WORCESTER, MASS.

LIETUVIŲ AUKSINIŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ

Užlaikome didelį pasirinkimą Kalėdų Dovanų — Lengvi Išmokėjimai — VISOKIŲ RUSIŲ LAIKRODŽIŲ Hamilton - Elgin - Bulova - Gruen Wittnauer ir Croton

KEEPSAKE

DEIMANTŲ

— Nuo —

\$1,000 \$35.00 IKI

Dideli pasirinkimai vedybinių ir gimtadienio žiedų Vėliausios rūšies spilkų, auskarių, pendantų ir perlų ELGIN AMERICAN KOMPAKTŲ Sibdabrinų ir sidabruotų peilių ir šaukštų setų, Zinomų kompanijų 1847 Rogers Bros. Community ir Holmes & Edwards Elektrinių Duonos Kepintojų ir Maišytojų — PAS MUS NIEKAD NEBŪSITE APVILTI —

J. M. NEVIS

165-A GREEN STREET - WORCESTER, MASS

AR NORI GERĄ VARTOTĄ AUTOMOBILĮ ?

— Kreipkities pas —

JOE SIMONS MOTOR SALES

579 MILLBURY STREET - WORCESTER, MASS.

Lietuvis savininkas JUOZAS SIMAKAUSKAS

Valandos nuo 9 ryto iki 7 vakare

Šeštadieniais nuo 9 iki 5 po pietų

TEL. 3-1572

MAGAY & BARRON

OPTIKIERIAI

TEL. 3-3504

368 MAIN GATVĖS — prieš Foster gatvę

Worcester 8, Mass.

STANLEY'S FRUIT STORE

Specializuoja Sudaryme Vaisių Dėžutes

BUS. Tel. 5- 3859

RES. Tel. 5-7552

650 MAIN STREET

10 CARGILL AVE.

Worcester, Mass.

Laidotuvių Patarnavimas

Žemiausios Kainos, Pradedant \$200.

MATHEW A. CINSKY

340 HARDING GATVĖS

TEL. 5-5898

Rašomos Mašinėlės

CORONA - ROYAL UNDERWOOD NUO \$64.50 virš

PALSON'S INC.

280 MAIN STREET

- KALĖDŲ DOVANOS - Popiera Laiškams

Crane's Eaton's

Fontaininės Plunksnos

Sheaffer, Estabrook, Parker

Stalų Setai — Knygų Laikytojai — Dienynai, 1 ir 5 metų — Albumai — Foto Albumai — Adresam Knygelės — Piniginės — Raktam Reteželiai — Barometrai — Akiniai Skaitymui.

NAUJOS ANGLIJOS KALENDORIAI

3 PUSIŲ ŽIURONAI

MAGNETIŠKI PAISUKAI SU POPIERA

MEKANISKOS BRAIŽYBOS SETAI

Rašymo Šasiviniai — Desku Lempas — Kanasta — Samba Keltonių Knygelės — Portfeliai — Kem & Congress Kazeros — Sakmto Setai — Cribbage lentelės — Žaismai Jauniems ir Seniems.

DAUG KITŲ REIKMENŲ DOVANOM

DAVIS & BANISTER, Inc.

Isteigta 1842

24 PEARL GATVĖS - WORCESTER

Atidaryta Kas Trečiądienio Vakara Iki Kalėdų

Susirinkimas

1951 gruodžio 9 d. sekmad. 3-čią val. p. p. Lietuvių Klubo salėje, 12 Vernon str. šaukiamas Lietuvai Remti Draugijos susirinkimas. Visus narius maloniai kviečiame dalyvauti.

Valdyba

Tėvų Žiniai

Šeštadienio vargo mokykla pradėjo darbą. Tėvai, kurie norėtų savo vaikučių leisti į tą mokyklą, prašomi kreiptis į Pr. Paulikonį, 9 Aetna st.

Worc. Liet. Trem. Vadyba

Išnuomojamas Kambarys

Svarus kambarys su šiluma ir skalbimu. Rami vieta, lietuvių centre. Pašaukit Tel. 3-2730.

Atydai

Paveikslai laike Jo Ekselencijos Vyskupo J. J. Wright pagerbimo bankieto sekmadienį, gruodžio 2, Sheraton viešbuty, išėjo gerai. Malonėkite ateiti užsisakyti.

Jonas Černius, fotografistas 8 Vernon St., Tel. 5-5575

Metinis Susirinkimas

Iš priežasties 40 valandų šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj, šv. VARDŲ MARIJOS draugijos susirinkimas atidėtas — nuo gruodžio 10-tos iki 17-tos. Visos narės malonėkite skaitlingai atsilankyti į savo metinį susirinkimą. Bus renkama valdyba sekantiam metui. Kom.

Worcesterio Moterų Klubo Veikimas

Worcesterio Moterų Klubo susirinkimas įvyks gruodžio 11-tą, 7-tą val. vak., Lietuvių Uk. Klubo svetainėje. Bus naujos valdybos rinkimas 1952 metui ir Kalėdų pasilinksminimas. Visos narės malonėkite dalyvauti skaitlingai. Kviečia visas komitetas. J. N. Nevis

Vyčių "Military Whist"

Lietuvos Vyčių 116 tos kuopos Kalėdinis kortavimo vakaras, taip vadinamas "Military Whist", įvyks penktadienį vakare, gruodžio 14 d., 8 val. vak., Aušros Vartų parapijos salėje. Bus dovanų, skanių užkandžių ir kitų įvairių pamarginimų. Bus galima irgi gauti gražių Kalėdinių kortelių.

Visas šio parengimo pelnas skiriamas tam kad biednoms šeimynoms būtų iš ko suteikti pietus (Kalėdinę pintinę) Kalėdų dienoje ir tam kad kuopa galėtų tęsti užsibriežtą tautinį darbą Lietuvos nepriklausomybės atgavimui.

Kadangi tikslas toks praklinus, tikimės, kad Worcesterio lietuviai bei kiti skaitlingai dalyvaus šiame parengime. Bus visiems proga ne tik linksmai praleisti porą valandų, bet taip pat paremti puikią Vyčių darbuotę. Nuosirdžiai kviečiame visus atsilankyti.

Komisijos: Garbės pirmininkas, kun. K. A. Vasys, kleb.; pirm., Marijona Baliukonytė; vice pirm., Aldona Pauliukaitytė; Raštinkė, Irena Baliukonytė; izdin., Vincas Kisielius; bi-lietai, Juozas Krasinas; užkandžiai, Elena Deltuvaitė ir Bronė Burdulytė; stalai, Robertas Stevens ir Raimundas Daniels.

IDEAL PHARMACY

LINKSMŲ KALĖDŲ SVENČIŲ

— ir — LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems Lietuviams Mano Nuolatiniam Remėjams

Vaistynycios Tel. 3-4840, Res. Tel. 7-1725

V. G. SKRINSKA, B. S. Reg. Pharm.

29-3 KELLY SQ. - Worcester, Mass.

Paveskite mums savo sveikatos priežiūrą ir įvairius patogumo aprūpinimus. Mes užlaikome aukščiausios rūšies vaistus ir įvairius tualetinius reikmenis žemiausiomis kainomis. "Kokybė prekių ir draugiškas patarnavimas už žemiausias kainas yra mūsų didžiausias malonumas." Pavargęs? Užėik į lietuvišką vaistinę pailsėk, atsinaujink energiją prie bufeto užkandžių karštų ir šaltų gėrimų ar šaltkošės. Lietuviai pas lietuvius! Krautuvių perpildyta įvairiomis Kalėdų dovanomis dėl visų. Kviečiame ateiti ir pasirinkti kam kam patinka.

